

Σ
U
M
M
A
Ρ
Ι
Α

I
U
Ρ
Ι
Δ
Ι
C
A

S
U
M
M
A

R
I
A

I
U
R
I
D
I
C
A

PARLAMENDIINFO KESKUS

1/2009

Valik ülevaateid
välisajakirjanduses
ilmunud artiklitest.
Uued raamatud Eesti
Rahvusraamatukogus

<http://www.nlib.ee/2918>

SUMMARIA IURIDICA 1/2009

ELUAEGNE AMETIKOHT JA AVALIKU TEENISTUSE REFORM SAKSAMAAL.....	3
Yvonne Dorf Führungspositionen auf Zeit	
MEEDIAVABADUS JA PRIVAATSUSE KAITSE SUURBRITANNIAS.....	4
Amber Melville-Brown Camera shy – the interaction between the camera and the law of privacy in the UK	
KURITEGEVUSE KAJASTAMISEST SOOME MEEDIAS	5
Mirka Smolej ; Janne Kivivuori Crime news trends in Finland : a review of resent research	
EAKATE TÖÖHÕIVEST AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES	6
Patrick J. Purcell Older workers : employment and retirement trends	
TERVISHOIUST JA MEDITSIINIÕIGUSEST EUROOPAS.....	7
Sjef Gevers Health law in Europe : from the present to the future	
LOOMADE KAITSE EUROOPA LIIDUS	8
Rasso Ludwig ; Roderic O’Gorman A cock and bull story? – Problems with the protection of animal welfare in EU law and some proposed solutions	
KORRUPTSIOONIVASTANE VÕITLUS JA RAHUVALVEOPERATSIOONID	9
Eleni Micha The fight against corruption within peace support operations : in search of the responsibility of international organizations	
KASULIK TEADA : KOHTULAHENDITE TÄISTEKSTID INTERNETIS.....	10
VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES.....	10

Summaria Iuridica võrguväljaanne: www.nlib.ee/2918

Artiklite valiknimestiku koostanud Tiia Melts, ülevaated kirjutanud Li Lind, Jane Makke, Tiia Melts, Margit Parts, Marili Rähn, Mari Teede ja Grete Veedla

Väljaande koostanud Tiia Melts, keeleliselt toimetanud Gerli Eero

Ettepanekud ja kommentaarid: Tiia.Melts@nlib.ee

ELUAEGNE AMETIKOHT JA AVALIKU TEENISTUSE REFORM SAKSAMAAL

Yvonne Dorf

Führungspositionen auf Zeit

Die Öffentliche Verwaltung (2009) Nr. 1, S. 14-21.

Seaduste ajakohastamine, arvestades ühiskonnas ja majanduses toimuvate muutustega on eesmärgiks avaliku teenistuse reformimisel. Vana-Hiina filosoof Konfutsius on öelnud: „Kui ametnik mõtleb ainult sellele, et hoida oma ametikohta vaid kohaga kaasnevate tulude säilitamiseks, on see lihtsalt häbiasi.“ Hinnangu kriteeriumiks peaks olema tulemuslik töö. Seadusandja ülesandeks on oludele vastava ühtse personalipoliitika aluste kujundamine avalikus teenistuses, et n-ö õiged, vastava kvalifikatsiooni ja võimetega inimesed oleksid õigel ametikohal.

Saksamaal avas föderalismireform tee ka reformidele avalikus teenistuses. 28. augustil 2006 vastuvõetud põhiseaduse muudatusega muudeti riigiametnike pädevusnorme. Ajakohastati nii riigiametnike seadust (*Bundesbeamtengesetz*) kui palgaseadust (*Bundesbesoldungsgesetz*). Uus liidumaade riigiametnike staatuse seadus (*Beamtenstatusgesetz*), mis reguleerib teenistussuhte olemust, eeldusi, põhjendatust, viise ja kestvust, jõustub 1. aprillil 2009.

Artiklis käsitletakse riigiametnikke ja avalikku teenistust puudutavate õigusregulatsioonide muutmist. Põhitähelepanu pühendatakse juhtivate ametikohtade n-ö eluaegsuse printsiibile, mil garantii töökoha olemasolu suhtes võib hakata pärssima motivatsiooni ja mõjutada negatiivselt ametniku sõltumatust. Kuidas sellist olukorda seaduste abil vältida, millistest kaalutlustest lähtuda ametikohale ajaliste piiride seadmisel ja kas regulatsioonid peaksid hõlmama liidu või liidumaade tasandit, on küsimused, millele autor konstitutsioonikohtu (*Bundesverfassungsgericht*) lahendile tuginedes püüab vastuseid leida.

Kohtulahend tunnistas Nordrhein-Westfaleni ametnikuseaduse §-s 25b määratletud juhtiva ametikoha ajalise piirangu kaotamise põhiseaduses sätestatud ametikoha eluaegsuse printsiibiga vastuolus olevaks. Kui esmapilgul tundub, et lahend ei paku midagi uut olemasolevate põhimõtete muutmiseks, võib lahendisse süvenemisel täheldada olulisi suuniseid uute regulatsioonide tõlgendamiseks.

Ka avalikus teenistuses püüeldakse üha rohkem töö tulemuslikkuse poole. Ametnikkonna ülesandeks pole mitte ainult kompetentse, efektiivse ja kodanikulähedase teenuse pakkumine, vaid ka õigusriigile kohane ametialaste kohustuste täitmine. See eeldab ametnikult sõltumatust, st erapooletut ja parteitut suhtumist.

Autor peatub Saksa ametnikkonna traditsioonidel ja tulemuslikkuse ning sõltumatuse käsitlusel. Vastandatakse umbusaldus ametniku töö tulemuslikkuse suhtes liidumaade tasandi regulatsioonides ja umbusaldus ametniku tegevuse sõltumatuse suhtes liidu põhiseaduse tasandil. Juhtivate ametikohtade puhul toob autor välja kohtupoolse hinnangu olukordadele, mil ajaliste piirangute seadmisel on erandid lubatud. Artiklis vaadeldakse ka üldist kõrgkooliseadust (*Hochschulrahmengesetz*) ja professorite ametiaja ning teenistussuhte regulatsiooni.

Kuigi konstitutsioonikohtus seati kahtluse alla juhtivametikoha ajalise piirangu kontseptsioon põhiseadusest tuleneva ametniku sõltumatuse nõude suhtes, selgus siiski, et eluaegsuse printsiibiga tagatud püüe sõltumatusele on siduvalt olemas ka põhiseaduse § 33-le lisatud sättes.

Autor tõdeb, et seadusandjale on jäetud piisavalt mänguruumi tulemuslikkuse printsiibi rõhutamisel ning põhimõttelist vastuolu tulemuslikkuse ja eluaegsuse printsiibi vahel ei ole. Teatud juhtudel on kõrvalekaldumine ametikoha eluaegsuse printsiibist õigustatud, kuid selle ulatus on rangelt piiritletud. Kui tulemuslikkusele tahetakse rohkem tähelepanu pöörata, tuleb luua ka seda soodustavad regulatsioonid tähtajaliste ametiaegadega. Samas on seadusandja ees huvitav ülesanne oma võimaluste raamides õige tasakaalu leidmine.

Refereerinud Tiia Melts

MEEDIAVABADUS JA PRIVAATSUSE KAITSE SUURBRITANNIAS

Amber Melville-Brown

Camera shy – the interaction between the camera and the law of privacy in the UK

International Review of Law Computers & Technology. Vol. 22 (2008), no. 3, p. 209-222.

Tänapäeva inimesel tundub olevat ammendamatu huvi teiste eraelu vastu. Meedia pakub hulgaliselt erinevaid võimalusi selle huvi rahuldamiseks. Samas tuleb leida tasakaal meediavabaduse ja üksikisiku privaatsuse kaitse vahel. Kõige enam vaidlusi on tekitanud fotode avaldamine meedias. Mida tulisemad on vaidlused, seda kiiremini areneb edasi privaatsuse kaitset puudutav õigusregulatsioon. Artiklis antaksegi ülevaade selle valdkonna arengust Suurbritannias fotode avaldamise kontekstis.

Tehnoloogia areng võimaldab pildistada mobiiltelefoniga, professionaalsed fotoaparaadid võimaldavad teha selge foto ka märkimisväärsest kaugusest, valvekaamerad salvestavad pidevalt meie liikumisi ja tegemisi. Meedia on Suurbritanniat tituleerinud üheks maailma kontrollivaimaks riigiks, kus valvekaamerate arvuks tuleb üks iga neljateistkümne inimese kohta. Mida laiemaid võimalusi eraelu jäädvustamiseks pakub tehnoloogia, seda suuremaks muutub vajadus privaatsuse järele. Suurbritannias on vastu võetud infovabaduse seadus (*Freedom of Information Act*), andmekaitse seadus (*Data Protection Act*) ja inimõiguste seadus (*Human Rights Act*), mis küll mõningal määral reguleerivad üksikisiku privaatsuse kaitset, kuid on tekkinud vajadus eraldi privaatsuse seaduse (*Privacy Act*) loomiseks.

Põhiosa artiklist moodustab kohtuasjade käsitus ja kohtu hinnang erinevatele juhtumitele, kus meedia on rikkunud tuntud inimeste privaatsust, avaldades eraelulisi fotosid ilma loa või volitusega. Varaseim näide pärineb 1848. aastast, mil kuninganna Victoria ja prints Alberti erafotode koopiad sattusid avalikkuse ette. Vaadeldakse nt briti näitleja Gordon Kaye'i, USA näitlejate Catherine Zeta Jonesi ja Michael Douglase, modell Naomi Campbelli, briti kirjaniku Joanne Rowlingi, Rahvusvahelise Autoliidu (FIA) presidendi Max Mosley jt kohtuasju.

Kohtul lasub keeruline ülesanne selgitada välja piir privaatsuse rikkumise ja meediavabaduse vahel. Seejuures tuleb arvestada, et press töötab kommertsalustel ja meediavabadus on vajalik, et ajakiri-ajaleht müüks. Fotod on artiklite juures hädavajalikud. Samas on oluline, et foto jääks diskreetsuse piiridesse ega tungiks liigselt tuntud inimese eraellu. Segamini ei tohi ajada avalikus kohas viibimist ja erasfääri tungimist, sest kohtusse on jõudnud ka juhtumeid, kus mõni kuulsus on kaevanud privaatsuse rikkumise üle, kuid kohus on jõudnud seisukohale, et isik viibis pildistamise hetkel avalikus kohas. Seega on privaatsuse mõiste tõlgendamine väga individuaalne. Samas võib avaliku elu tegelastel olla kõrgendatud vajadus privaatsuse kaitsele. Autor peatub ka seksuaalse sisuga fotode avaldamisel.

Eraldi teemana vaadeldakse laste fotode avaldamist. Autor tõdeb, et kui tavaisiku lapsel on õigus privaatsusele, siis peab seda olema ka tuntud inimese lapsel. Tihti peale sõltub just vanematest, kas nad tahavad oma lapsest pilte avaldada või mitte. Kohus leiab, et laste fotodesse tuleb suhtuda erilise tähelepanuga, kuna lapsed on haavatavamad ja kuuluvad samuti privaatsuse kõrgendatud kaitse alla.

Artiklis peatutakse ka mõistel „avalik huvi“, mida tuleb käsitleda kahest aspektist lähtuvalt: avalik huvi ehk see, mille vastu avalikkus huvi tunneb ja avalik info, mis avaldatakse avalikkuse huvi silmas pidades. Autor on seisukohal, et nende mõistete erinevusele tuleks kohtus suuremat tähelepanu pöörata.

Tulevikuväljavaatena fotode avaldamise teemal möönab autor, et pidev võitlus privaatsuse kaitse ja meediavabaduse vahel kestab edasi ning Suurbritannia kohtutel tuleb ka edaspidi tegeleda keeruliste juhtumitega ühe või teise poole õiguste jaluleseadmisel. Kohtupraktika olemasolu on küll heaks toetuspunktiks üksikisiku privaatsuse kaitsmisel, aga vaevast ostaksid inimesed ühegi fotota ilmuvad ajakirju ja ajalehti.

Refereerinud Marili Rähn

KURITEGEVUSE KAJASTAMISEST SOOME MEEDIAS

Mirka Smolej ; Janne Kivivuori

Crime news trends in Finland : a review of resent research

Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention (2008) no. 2, p. 202-219.

Viimase kümne aasta jooksul on kuritegevuse kajastamine Soomes nii ajalehtedes kui televisioonis järjekindlalt suurenenud. Uuringud näitavad, et enamik inimestest loeb ja vaatab krimiuudiseid regulaarselt ja on seega pidevalt meedia mõjusfääris. Kasvanud on hirm kuritegevuse ees. 2006. aastal tõstatas Soome laste ombudsman lapsevanemate kaebuste põhjal terava küsimuse kõmulehtede brutaalsete ja hirmu tekitavate esikaante teemal. Temaga ühines kultuuriminister, tekkis äge avalik debatt. Ajakirjanduse esindajad kaitsesid end sõna- ja meediavabadusele rõhudes.

Artikli autorid annavad ülevaate Soomes ja Põhjamaades alates 1980-ndatest aastatest tehtud uuringutest kuritegevuse kajastamisest meedias. Krimiuudiste edastamist Soomes on viimastel aastatel põhjalikult uuritud, kuid uuringutulemused tuuakse esmakordselt rahvusvahelise avalikkuse ette käesolevas artiklis.

Analüüsitud on kahte Soome kõmulehte: *Iltasanomat* ja *Iltalehti*. Tapani Huovila 2002. aasta uuringu tulemused näitavad, et aastatel 1994-2000 on vägivalda, kriminaalseid ja õnnetusjuhtumeid kajastavate uudiste osakaal mõlemas väljaandes suurenenud. 2002. aastal suurendas ekstreemse uudisega esikaas ajalehe müüki 50% ulatuses, ebaõnnestunud esikaas alandas müüki 10-14%. Leena Mäkipää uuris 2004. aastal mõrvade kajastamist ajakirjanduses ajavahemikul 1980-2000 ja leidis, et 1980-ndatel aastatel oli mõrvade kirjeldamine objektiivsem. Tänapäeval on mõrvauudised muutunud sentimentaalsemaks, rõhutatakse rohkem tundeid nagu lein ja šokk ning intervjuueritakse tavalisi inimesi, mitte politsei ja riigivõimu esindajaid, nagu see varem tavaks oli.

Soome kohalike ajalehtede toimetajate seas läbiviidud uuringus selgitas Tony Hagerlund 2005. aastal, et 82% ajalehtedes sisaldus vähemalt üks uudis liiklusega seotud kuritegudest, 75% autovargustest ja 73% sissemurdmistest ja lõhkumistest. 58% küsitletud toimetajatest arvas, et kohalikes ajalehtedes on krimiuudiste osakaal aastatega kasvanud, 33% arvas, et see on stabiilne ja 2% arvas, et see on isegi vähenenud.

Telekanalitest võtsid Sari Kemppi ja Janne Kivivuori oma 2004. aasta uuringus vaatluse alla vaatajais suurimat usaldust pälvinud *Finnish Broadcasting Company* (YLE) uudistesaaate „*Half past eight news*“. Perioodil 1985-2003 täheldati kuritegevusega seotud uudiste osakaalu suurenemist 19%lt 42%ni. Enamik uudiseid oli seotud vägivaldiga ja narkootikumidega, väikseim osa puudutas varavastaseid kuritegusid.

Soomes on uuritud ka krimiuudiste mõju lehelugejatele ja televaatajatele. Paljudes uuringutes jõuti järeldusele, et meedia esitab kuritegu viisil, mis moonutab tegelikkust ja manipuleerib avaliku arvamusega. Sellegipoolest ei saa otseselt väita, et ülepaisutatud krimiuudised põhjustavad hirmu kuritegevuse ees. Uuringutest selgub, et kui kuritegevuse kajastamine on kasvanud järjekindlalt, siis hirm kuritegevuse ees suurenes kuni 1997. aastani ja hakkas seejärel vähenema. Tegelik vägivald ühiskonnas on aga püsinud kogu perioodil enam-vähem samal tasemel. Artiklis otsitakse selliste suundumuste põhjuseid ja seoseid.

Kuigi uuringuid on tehtud hulgaliselt, võiksid uurijad edaspidi pöörata rohkem tähelepanu ka krimiuudiste mõjule lugejate ja vaatajate suhtumise kujundamisel meedia tarbimisse nii kvalitatiivses kui kvantitatiivses tähenduses.

Refereerinud Mari Teede

EAKATE TÖÖHÕIVEST AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES

Patrick J. Purcell

Older workers : employment and retirement trends

Journal of Deferred Compensation. Vol. 14 (Winter 2009), issue 2, p. 85-102.

Artiklis antakse ülevaade eakate tööhõivest ja pensionisüsteemist Ameerika Ühendriikides. Pensionealise elanikkonna tööhõive määr on muutunud vastavalt majanduslikele stiimulitele, ka ühiskonna väärtushinnangud pensionile siirdumise suhtes on muutunud. Töötajate pensionile jäämine mõjutab nii nende majanduslikku olukorda kui ka riigi majandust tervikuna. Muutused elanikkonna vanuselises profiilis ja keskmises pensionile siirdumise vanuses avaldavad tugevat mõju rahvatulule ja riigieelarve suurusele ning sisule.

Peatudes mõistel "pensionile jääma", rõhutab autor kaht tegurit, mis mõjutavad otsuse tegemist: kas isik on palgatöötaja või saab ta oma sissetuleku pensionist või sotsiaalkindlustusest. Autor selgitab erinevusi ja mõonab, et mitte igauks, kes saab pensioni, ei ole veel pensionil ja palgatöötajate hulgas on tegelikult ka pensionäre.

Kui "beebibuumi" generatsioon (aastail 1946-1964 sündinud) jõuab pensioniikka, teeb Ameerika elanikkond läbi sügava muutuse. Aastaks 2025 suureneb 65-aastaste ja vanemate osakaal rahvastikust prognoositavalt 18,2%-ni, mis tähendab, et eakate osakaal ületab kindlalt töjõuturule sisenevate noorte inimeste hulga.

Olulise osa artiklist moodustavad võrdlustabelid, mis annavad hea ülevaate arengutest ja tendentsidest elanikkonna tööhõives ja vanuselises koosseisus. Kui nt 2005. aastal oli 25-aastaseid ja vanemaid ameeriklasi 193 miljonit, siis prognoositavalt on see arv 2025. aastal 236 miljonit, st kasv 22%. Sellal, kui 25-54-aastaste hulk suureneb ainult 3,8%, on kasvuprognosis 55-64-aastaste inimeste puhul 11 miljonit (36%) ehk peaaegu 2/3.

Võrreldes töjõuturul osalejate määra ajavahemikus 1950-2007, täheldab autor, et praegused üle 50-aastased mehed osalevad töjõuturul vähem kui nende eakaaslased pool sajandit tagasi. Aastatel 1950-1985 langes töjõuturul osalemise määr 65-aastaste ja vanemate meeste seas 46%lt 16%le. Seevastu naiste töjõuturul osalemise määr, seda eriti vanusegrupis 65 ja vanemad, on alates 1985. aastast järjekindlalt suurenenud ning oli 2007. aastal 12,6%. Autor toob välja ka tööhõivetrendid 55-aastaste ja vanemate hulgas.

Pikemalt peatatakse Ameerika pensionite, pensionifondide ja sotsiaaltoetuste süsteemil. Nt. nendest 55-64-aastastest meestest, kelle osaliseks sissetulekuks 2007. aastal oli kas tööandja poolt makstav pension või pensionikogumisfondi väljamaksed, töötas märtsis 2008 kas osalise või täistööajaga 37,4%, naistest 35,1%.

2008. aastal oli täispensioniga pensionile siirdumise vanuseks 65 aastat ja 10 kuud. Autor märgib, et 71% pensionealistest meestest ja 75% naistest, kes võisid pensionile jääda 2006. aastal, taotlesid pensioni enne 65-aastaseks saamist. Seega valis enamik inimesi võimaluse saada sotsiaalkindlustuspension enne 65-aastaseks saamist.

Lõpetuseks pakub autor välja võimalikke lahendusi, kuidas arvestada muutusi ja trende elanikkonna tööhõives ja vanuselises koosseisus ning hoida pensionealisi töötajaid tööturul aktiivsena ilma, et nad pensionis rahaliselt kaotaksid.

Refereerinud Grete Veedla

TERVISHOIUST JA MEDITSIINIÕIGUSEST EUROOPAS

Sjef Gevers

Health law in Europe : from the present to the future

European Journal of Health Law. Vol. 15 (2008), no. 3, p. 261-272.

Artikkel käsitleb meditsiiniõiguse arengut ja tulevikuväljavaateid Euroopas. Viidates Euroopale, peab autor eelkõige silmas Euroopa Nõukogu liikmesriike, kuid rõhutab eraldi ka Euroopa Liidu (EL) rolli terviseõiguse arengus.

Meditsiiniõigust vaadeldakse ühelt poolt kui õigusnormide kogumit, mis puudutab nii tervishoiuteenuseid kui patsiendi õiguste kaitset ja nendega seonduvaid tsiviil-, kriminaal- ja haldusõiguslikke norme; teiselt poolt aga kui akadeemilist distsipliini.

Olukorras, kus tervishoiuga seotud õigusprobleemid on jagunenud erinevate traditsiooniliste õigusvaldkondade vahel, on vaidlusi tekitanud meditsiiniõiguse mõiste identiteet. Mõned autorid on soovitanud põhiprintsiipide sõnastamisel aluseks võtta inimõigused. Artikli autori arvates on terviseiga seotud teemade puhul lähtumine inimõigustest küll kohane, kuid ta leiab, et meditsiiniõigus on siiski midagi enamat.

Meditsiiniõiguse kujunemist kohalikul tasandil iseloomustab valdkonna märkimisväärne areng 20. sajandi teisel poolel. Tähelepanu keskmesse on tõusnud patsiendi õiguste kaitse ning tervishoiuteenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Varem peamiselt arstide tegevust reguleerinud seadusandlus on laienenud kõikidele tervishoiuga seotud tegevustele, sh ennetus ja ravi. Vaatamata Euroopa Nõukogu ja ELi kasvavale mõjule on kohaliku tasandi meditsiiniõigus teatud teemade käsitlemisel (nt patsiendi informeeritud nõusolek, konfidentsiaalsus) jätkuvalt mõjutatud riikide kultuurierinevustest.

Euroopa tasandil on meditsiiniõiguse arengut mõjutanud Euroopa inimõiguste konventsiooni ning inimõiguste ja biomeditsiini konventsiooni vastuvõtmine ning Euroopa Inimõiguste Kohtu ja Euroopa Kohtu tegevus.

ELis lasub tervishoiupoliitika põhivastutus liikmesriikidel. Lissabonis 2007. aasta oktoobris vastu võetud reformileping seda põhimõtet ei muuda. Sellele vaatamata on ELi mõju tervishoiule ja meditsiiniõigusele tähelepanuväärne ning EL on tervishoiuvaldkonnas aktiivsem kui alusleping sätestab, kasutades eesmärkide saavutamiseks uusi meetodeid nagu nt avatud koordineerimine (*open method of coordination*). Siseturu areng ja sellega kaasnev kaupade, teenuste ja isikute piiriülest liikumist soodustav seaduste harmoneerimine mõjutavad ning teatud juhtudel ka marginaliseerivad liikmesriikide õigust. Euroopa Kohus on vaba liikumise põhimõtteid tervishoiuvaldkonnale kohaldades teinud valdkonna arengut oluliselt mõjutanud otsuseid.

Euroopa meditsiiniõiguse tulevikku mõjutavad elanikkonna vananemine, etnilised ja kultuurierinevused, ennetava meditsiini osatähtsuse kasv, teaduse ja uute tehnoloogiate areng. Tervishoius kasutatakse üha enam info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaid, kasvab piiriülene tervishoiuteenuste osutamine. Tervishoiusektorist on kujunemas turg ja patsiendist saamas tarbija. Autori hinnangul suunavad need arengutendentsid tervishoiuvaldkonda järjekindlalt ELi mõjusfääri.

Artiklis esitatakse soovitusel eelseisvate väljakutsetega toimetulemiseks: hoida ja tugevdada meditsiiniõiguse identiteeti; siduda inimõigused ja ELi seadusandlus kohaliku tasandi meditsiiniõigusega, mis omakorda eeldab tervishoius tegutsevate juristide pidevat tähelepanu ELi kasvavale mõjujõule ning kriitilist suhtumist ELi seadusandluse kvaliteeti; kaitsta Euroopa väärtusi turuväärtuste domineerimise eest; olla teadlik tervishoiu üleilmastumisest ja tegeleda lahenduste otsimisega probleemidele, mis nõuavad sekkumist pigem rahvusvahelisel kui regiooni tasandil.

Refereerinud Li Lind

LOOMADE KAITSE EUROOPA LIIDUS

Rasso Ludwig ; Roderic O’Gorman

A cock and bull story? – Problems with the protection of animal welfare in EU law and some proposed solutions

Journal of Environmental Law. Vol. 20 (2008), no. 3, p. 363-390.

Artikli eesmärgiks on tõsta esile puudusi Euroopa Liidus (EL) kehtestatud loomade kaitse standardites ja teha ettepanekuid nende puuduste kõrvaldamiseks. Artiklis käsitletakse Amsterdami lepingus sisalduvat loomade kaitse ja heaolu protokollit ning Euroopa Ühenduse (EÜ) asutamislepingu artiklit 30, mis puudutab loomade elu ja tervise kaitsmist, samuti asjakohast Euroopa Kohtu praktikat. Autorid vaatlevad meetodeid, mis aitaksid kaasa loomade heaolu kaitse tugevdamisele ELi õiguses, pöörates tähelepanu sätetele Lissaboni lepingus, kui see peaks jõustuma. Peatutakse ka loomade kaitset ja heaolu puudutaval ühenduse tegevuskaval kui kõige konkreetsemal vahendil loomakaitse arendamiseks ELis.

Kuni Lissaboni lepingu jõustumiseni on kõige olulisemaks loomade kaitset puudutavaks õigusaktiks Amsterdami lepingus sisalduv loomade kaitse ja heaolu protokoll. Analüüsides Euroopa Kohtu otsuseid, on kohus autorite arvates tõlgendanud kehtivaid regulatsioone väga kitsalt; lähtunud on pigem varasemast kohtupraktikast ning ühtse põllumajanduspoliitika raamistikust, kuid pole arvestatud Amsterdami lepingu protokollit jõustumisega.

Liikmesriikidevaheline põllumajandustoodanguga kauplemine on suurenenud, seetõttu on loomade heaolu küsimus kerkinud esile peamiselt kaupade vaba liikumise kontekstis. EÜ asutamislepingu artikkel 30 võimaldab seada loomade elu ja tervise kaitseks piiranguid eksport-, import- või transiitkaupadele. Probleem on olemasoleva õiguse ammendumises ja liikmesriikide kehtestatud normide õigustatuses ja proportsionaalsuses. Autorid on seisukohal, et loomade heaolu sätestamine ühenduse esimeses õiguses annab liikmesriikidele võimaluse täiendavate normide kehtestamiseks.

Artikli 30 territoriaalse ulatuvuse küsimus tekib juhul, kui direktiiviga kehtestatakse loomade heaolule miinimumnõuded. Euroopa Kohus on otsustanud, et teist liikmesriiki tuleb meetmete rakendamisel usaldada ja isegi kui liikmesriigil on õigus kehtestada ühepoolseid lisameetmeid, siis rakendatakse neid ainult reeglid kehtestanud liikmesriigi territooriumil. Loomade heaolu tagamise puhul lähtub Euroopa Kohus põhimõttest, et kehtestatud normid ei tohi minna vastuollu kaupade vaba liikumise põhimõttega.

Kohtupraktika ja kohtujuristide arvamusel põhjal vaagivad autorid meetmete rakendamist direktiivide ülevõtmise perioodil. Kui n-õ üleminekuperioodil kehtivad ühes liikmesriigis loomade heaolu tagamisel kõrgemad standardid kui teises, on see ajutine olukord, sest standardite ülevõtmise tähtaeg on kindlaks määratud. Selline lähenemine tähendab autorite arvates seda, et seaduste kooskõlastamine toimub vaatamata üleminekuperioodil kehtivatele eranditele, ning kõrgemaid standardeid rakendav liikmesriik ei saa piirata loomade transportimist madalamate standarditega liikmesriikidesse. Lubamatu on aga olukord, kus loomade heaolu ei ole tagatud ei ühenduse õiguses sätestatud miinimumstandardite ega liikmesriigi siseriiklikust õigusest tulenevate kõrgemate standarditega.

Järgnevalt vaatlevad autorid loomade heaolu ja kaitse protokollit inkorporeerimist Lissaboni lepingusse ja pädevust regulatsioonide loomisel. Autorid peavad pakutud sõnastuse suurimaks puuduseks seda, et jäetakse tähelepanuta, kuidas loomade heaoluga tuleb arvestada ühenduse teiste meetmete väljatöötamisel ning milliseid standardeid kasutatakse. Teiseks puuduseks on loomade heaolu temaatika integreerimine keskkonna- ja põllumajanduspoliitikasse ning seostamine siseturu küsimustega.

Loomade heaolu kaitse pädevus ühenduse õiguses tekitab nii regulatiivseid kui sisulisi küsimusi. Üheltpoolt vähendaks see siseriiklikest õigusaktidest tulenevat fragmenteeritust ning annaks liikmesriikidele võimaluse loomade heaolu puudutavas seadusloomes kaasa rääkida, teisalt võivad takistuseks osutada nii ühtse seisukoha puudumine Euroopas valitsuste tasandil kui ka liikmesriikide ühiskondlikud ja kultuurilised erinevused.

Lõpetuseks analüüsitakse kriitiliselt loomade kaitset ja heaolu käsitlevat ühenduse tegevuskava aastateks 2006–2010 ning tutvustatakse ELi institutsioonide asjakohaseid seisukohti. Autorid peavad oluliseks poliitilisi otsuseid ning tervitavad Euroopa Komisjoni valitud lähenemisviisi.

Kokkuvõtvalt nendivad autorid, et vaatamata mitmetele õiguslikele ja poliitilistele muutustele loomade heaolu kaitsmisel, paraneb olukord vaid heade kavatsuste rakendamisega praktikasse.

Refereerinud Margit Parts

KORRUPTSIOONIVASTANE VÕITLUS JA RAHUVALVEOPERATSIOONID

Eleni Micha

The fight against corruption within peace support operations : in search of the responsibility of international organizations

International Organizations Law Review. Vol. 5 (2008), no. 1, p. 85-118.

Traditsiooniliselt on siiani peamiseks rahu ja julgeoleku tagamise vahendiks maailmas olnud ÜRO rahuvalveoperatsioonid. Tänapäevaste konfliktide iseloom on aga tekitanud olukorra, kus seni hästitoiminud süsteem ei ole enam piisav ning ühiskonna ootused rahuvalvajatele on oluliselt suurenenud. ÜRO-lt on hakatud nõudma ka teistsuguste, n-ö toetavate funktsioonide täitmist. Rahuvalvaja ei saa olla enam pelgalt vaatleja rollis – temalt oodatakse palju aktiivsemat ja operatiivsemat osalust.

Rahuvalveoperatsioonide süsteemi ühiskonna ootustele vastavamaks ning paindlikumaks muutmiseks püüti 1990-ndatel aastatel reorganiseerida ÜRO peasekretäri alluvat Sekretariaati kui antud valdkonda koordineerivat struktuuriüksust. Reaalselt käivitus protsess alles kümnekond aastat hiljem.

Uue süsteemi valguses paljastusid mitmesugused rahuvalvemissioonide usaldusväärset ja legitiimsust õõnestavad probleemid, millest märkimisväärseim oli korruptsioon. Toonase peasekretäri Kofi Annani korraldusel kontrolliti rahuvalveoperatsioonides osalevate isikute usaldusväärset, mille tulemusena ilmus 2000. aastal aruanne, nn Brahimi raport¹. Viis aastat hiljem toimunud teise samalaadse uurimise tulemusena avaldati uus aruanne², milles kirjeldati detailsemalt ka üksikuid korruptsioonijuhtumeid ning püüti leida võimalikke lahendusi nende vältimiseks. Uurimuse tulemusel tõusetus keeruline, tänaseni veel selge vastuseta küsimus – kes vastutab rahuvalveoperatsioonide üksustes asetleidva korruptiivse teo eest – kas missiooni juhtiv rahvusvaheline organisatsioon või missioonis osalev riik? See ongi kõnealuse artikli huviorbiidis.

Kuigi praeguse praktika järgi veeretatakse „süü” pigem rahvusvahelisele institutsioonile, pole see siiski nii üheselt mõistetav. Autor käsitleb teemat peamiselt Rahvusvahelise Õiguse Komisjoni (ILC) poolt tõstatatud rahvusvaheliste organisatsioonide vastutuse seisukohast, keskendudes üsna põhjalikult dokumendile *Draft Code on State Responsibility*³. Lisaks leiavad käsitlemist Rahvusvahelise Õiguse Assotsiatsiooni (ILA), ÜRO ja NATO dokumendid ning Rahvusvahelise Kohtu (ICJ) ja Euroopa Inimõiguste Kohtu (ECHR) kaasused.

Autor leiab, et kõige pakilisem ongi lahendada esmalt just organisatsioonide ning seejärel missioonidel osalevate riikide vastutuse küsimus, mistõttu vajab teema jätkuvat tähelepanu.

Refereerinud Jane Makke

¹ nn Brahimi raport A/55/305-S/2000/809 http://www.un.org/peace/reports/peace_operations/report.htm

² E/CN.4/Sub.2/2005/42 <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/G05/148/03/PDF/G0514803.pdf?OpenElement>

³ *Draft Code on State Responsibility* <http://www.un.org/law/ilc/index.htm>

KASULIK TEADA : KOHTULAHENDITE TÄISTEKSTID INTERNETIS

Alates 2009. aastast pakub saksa ajakiri *Die Öffentliche Verwaltung* uuendusena oma koduleheküljel kohtulahendite täistekste. Tutvuda saab nii rahvusvaheliste kohtute (nt Euroopa Inimõiguste Kohus, Euroopa Kohus) kui Saksa kohtute lahenditega. Paberväljaandes avaldatakse kohtuasja teesid. Vastava lahendi täistekst on huvilistele kättesaadav aadressil www.doev.de, kust täisteksti vaatamiseks tuleb valida alamenüü „*Leitsätze/Volltexte*“. Lahendid on leitavad ajakirja leheküljenumbri järgi.

Vaba juurdepääs saksakeelsetele õigustekstidele Internetis on hea võimalus originaalmaterjalidega tutvumiseks.

VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

Bühler, Theodor. Johann Caspar Bluntschli (1808-1881) // *Zeitschrift für Europäisches Privatrecht* (2009) nr. 1, lk. 91-108. Juristi ja poliitiku Johann Caspar Bluntschli elust, tööst ja panusest Saksa ja Šveitsi õigusesse.

Gligitš-Zolotarjova, M. ; Dobrõnin, N. Federativnoje pravo : *pro et contra* // *Gosudarstvo i pravo* (2008) nr. 11, lk. 23-33. Föderaalõigusest Venemaal.

Hoerster, Norbert. Hans Kelsens Grundnormlehre kritisch betrachtet // *Juristenzeitung* (2008) nr. 21, lk. 1023-1027. Õigusnormidest Hans Kelseni õigusteoorias.

Jevsejeva, M. V. Problemõ pravovogo regulirovanija ekspertizõ zakonoprojektov i puti ego soveršenstvovanija // *Istorija gosudarstva i prava* (2009) nr. 1, lk. 5-8. Seaduseelnõude ekspertiisist.

Kananõkina, E. S. Pravovaja sistema Sojedinennõhh Štatov Ameriki // *Meždunarodnoje publitsnoje i tšastnoje pravo* (2009), nr. 1, lk. 40-48. USA õigussüsteemist: kohtupraktika, õigusaktid, tavad, rahvusvahelised lepingud. Lisatud tabel USA, Suurbritannia, Austraalia ja Kanada õigussüsteemide võrdlusega.

Kilian, Matthias. Beratungshilfe – spart der Fiskus am falschen Ende? // *Zeitschrift für Rechtspolitik* (2009) nr. 1, lk. 9-13. Õigusabist ja nõustamisest ning kriitilisest hinnangust Saksa õigusabiseaduse (*BerHG - Beratungshilfegesetz*) eelnõule.

Kolehmainen, Esa. Argumentista "vaatimus ei perustu lakiin" // *Lakimies* (2008) nr. 6, lk. 973-978. Argumendist "nõue ei ole seaduslik".

Lerner, Pablo. The relationship between "common principles", comparative law and the "new *ius commune*" // *European Review of Private Law* (2008) nr. 6, lk. 949-972. Õiguse harmoneerimisest, ühisjoontest ja põhimõtetest seaduste kooskõlastamisel nii rahvusvahelises kui siseriiklikus õiguses.

Pietilä, Jyrki. Lakikieli askarruttaa EU-Suomessa // *Lakimiesuutiset* (2008) nr. 8, lk. 64-67. Soome õiguskeelest.

Wolters, Gereon. Höchst Lebendiges im sanktionenrechtlichen Werk Eckhard Horns // *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* (2008) nr. 12, lk. 723-740. Õigusteadlase Eckhard Horni (1938-2004) Saksa karistusõigust reformivatest töödest.

ÕIGUSAJALUGU

Aleksejeva, T. Diktatura Franco : stanovenije i svojeobrazije posledujuštšei evoljutsii // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 11, lk. 87-97. Franco diktatuuri tekkimisest ja järgnevatest sündmustest Hispaanias.

Czeghun, Ignacio. Das Verordnungsrecht in den deutschen Kolonien // Der Staat (2008) nr. 4, lk. 606-633. Seadusandlikust võimust Saksamaa kolooniates 19. sajandil.

Ibbetson, David. Law and custom : insurance in sixteenth-century England // The Journal of Legal History (2008/Dec) nr. 3, lk. 291-307. Merel veetavate kaupade kindlustamisest Inglismaal 16. sajandil, kindlustuse ajaloost, seaduslikust raamistikust, kaasnenud vaidlustest kaupmeeste ja advokaatide vahel ning 1601. aasta kaupmeeste kindlustusseadusest (*Merchants' Assurances Act*).

Jefremova, N. Stanovenije i razvitije gorodskih sudov v Rossiiskoi Imperii (XVIII - pervaja polovina XIX vv.) // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 11, lk. 80-86. Linnakohtute tekkimisest ja arengust Venemaal XVIII saj.- XIX saj. esimesel poolel.

Kabõšev, V. Konstitutsionnaja paradigma Rossii na rubeže tõsajatšeletii // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 12, lk. 43-51. Venemaa põhiseadusest sajandivahetusel.

Maksimova, N. Družinnaja služba v drevnerusskom gosudarstve // Pravovedenije (2008) nr. 5, lk. 52-58. Riigikaitse ajaloost Venemaal.

Muzlov, A. Voznikovenije i razvitije instituta neobhodimoi oboronõ // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 10, lk. 101-105. Hädakaitse mõiste tekkimisest ja arengust.

Primakov, D. Sistematizatsija graždanskogo zakonodatelstva Jegipta (konets XIX - seredina XX v.) // Pravovedenije (2008) nr. 5, lk. 86-91. Egiptuse XIX-XX saj. tsiviilõiguse süstematiseerimisest.

Püttner, Günter. 200 Jahre Preußische Städteordnung // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 23, lk. 973-975. Preisi linnaõigusest 19.-20. sajandil.

Russell, M. J. Trial by battle in the court of chivalry // The Journal of Legal History (2008/Dec) nr. 3, lk. 335-357. Kohtuprotsessidest rüütlikohtutes (*Court of Chivalry*), mis olid sõjakohtute eelkäijateks.

TSIVILÕIGUS

Asjaõigus

Gertner, Thomas. Pending property issues in the new federal states of Germany – cause of the phenomenon of "sleeping owners" // European Journal of Law and Economics (2009) nr. 1, lk. 1-13. Omandi- ja varasuhetest sõjajärgsel ja 90-ndate aastate Saksamaal.

Kessler, Christian. Wohngeldrückstände als Gefahr für die Eigentumsvormerkung // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 3, lk. 121-125. Üürivõlgade menetlemisest korteriomandi sundvõõrandamisel vastavalt 1. juulil 2007 jõustunud muudatustele Saksa korteriomandiseaduses (*WEG-Wohnungseigentumsgesetz*).

Klöhn, Lars. Zeitliche Priorität als Argument im Nachbarrecht // Archiv für die civilistische Praxis (2008) nr. 6, lk. 777-817. Naabusõigusest ja esmaolija eesõigusest kui argumendist naabritevaheliste konfliktide lahendamisel Saksamaal.

O'Mahony, Lorna Fox ; Cobb, Neil. Taxonomies of squatting : unlawful occupation in a new legal order // *The Modern Law Review* (2008/Nov) nr. 6, lk. 878-911. Eluaseme ebaseaduslikust hõivamisest ning kinnisvara võõrandamisest Suurbritannias.

Rumjantsev, F. O realizatsii graždanami konstitutsionnõhh prav na zemli selskohožjaistvennogo naznatšenija v Rossii // *Pravovedenije* (2008) nr. 5, lk. 174-187. Venemaa kodanike õigusest põllumajanduslikule maale.

Wilhelm, Christopher. Das neue französische Mobiliarkreditsicherungsrecht // *Zeitschrift für Europäisches Privatrecht* (2009) nr. 1, lk. 152-171. Vallasvaralacnutagatise puudutavatest regulatsioonidest Prantsusmaal.

Võlaõigus

Armbrüster, Christian. Auswirkungen von Versicherungsschutz auf die Haftung // *Neue Juristische Wochenschrift* (2009) nr. 4, lk. 187-193. Kindlustuskaitse mõjust vastutusele.

Becker, Rolf ; Föhlisch, Carsten. Von Dessous, Deorollen und Diabetes-Streifen – Ausschluss des Widerrufsrechts im Fernabsatz // *Neue Juristische Wochenschrift* (2008) nr. 52, lk. 3751-3756. Tarbijakaitsest, lepingurikkumisest ja kaupade tagastamisega seotud probleemast (nt ravimid).

Havu, Timo. Toimivalta tapaturma- ja liikennevahinkoasioissa // *Lakimies* (2008) nr. 6, lk. 968-972. Õnnetusjuhtumikindlustuse ja liikluskindlustuse piiridest Soomes.

Langheid, Theo ; Müller-Frank, Christoph. Rechtsprechungsübersicht zum Versicherungsvertragsrecht 2008 // *Neue Juristische Wochenschrift* (2009) nr. 6, lk. 337-343. Kindlustuslepingutega seotud kohtupraktikast Saksamaal.

Leinemann, Ralf. Das Forderungssicherungsgesetz – neue Perspektiven im Bauvertragsrecht? // *Neue Juristische Wochenschrift* (2008) nr. 52, lk. 3745-3751. 1. jaanuarist 2009 kehtivatest ehituslepinguid puudutavatest muudatustest Saksa tsiviilseadustikus.

Mamedova, E. Ponjatije i pravovaja priroda dogovora vozmezdnoogo okazanija uslug po peredatše elektritšeskoj energii // *Pravovedenije* (2008) nr. 5, lk. 219-226. Elektrienergia ülekandega seotud lepingute mõistest ja õiguslikust sisust Venemaal.

Mankowski, Peter ; Schreier, Michael. Zum Begriff des Wertes und des üblichen Preises, insbesondere in § 818 Abs. 2 BGB // *Archiv für die civilistische Praxis* (2008) nr. 6, lk. 725-776. Väärtuse mõistest tsiviilõiguses, hinna kujunemisest ja Saksa tsiviilseadustiku § 818 tõlgendamisest.

McGuire, Mary-Rose. Die dogmatische Situation des Vollstreckungsrechts unter Einschluss europarechtlicher Entwicklungen // *Zeitschrift für Zivilprozess* (2008) nr. 4, lk. 503-510. Ülevaade 6. aprillil 2008 Osnabrückis (Saksamaal) toimunud diskussioonist Euroopa õiguse mõjust võlaõigusele sundtäitmise aspektist.

Meier, Isaak. Die dogmatische Situation des Vollstreckungsrechts aus der Sicht des schweizerischen Rechts // *Zeitschrift für Zivilprozess* (2008) nr. 4, lk. 427-474. Sundtäitmisest Šveitsi õiguses ning võlgniku kaitsest.

Nugel, Michael. Die Quotenbildung bei einer Leistungskürzung nach dem „neuen“ VVG – eine Übersicht zu den aktuellen Streitständen // *Monatsschrift für Deutsches Recht* (2008) nr. 23, lk. 1320-1328. Saksamaal 1. jaanuarist 2008 kehtima hakanud kindlustuslepinguid puudutavast uuest korrast.

Potapenko, V. Graždansko-pravovõje elementõ v sisteme regulirovanija uslug v sfere obrazovanija // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 11, lk. 135-146. Kõrgkoolide osutatavate tasuliste teenuste õigusregulatsioonist Venemaal.

Stieper, Malte. Gefahrstragung und Haftung des Verkäufers bei Versendung fehlerhaft verpackter Sachen // Archiv für die civilistische Praxis (2008) nr. 6, lk. 818-846. Müüja vastutusest halvasti pakitud kaupade transportimisel Saksa tsiviilseadustikku tõlgendades.

Tamblyn, Nathan. Damages under string contracts for sale of goods // The Journal of Business Law (2009) nr. 1, lk. 1-14. Müügilepingu sõlmimisest, lepingurikkumisest ning kaupade kahjumiga edasi müümisest.

Wang, Faye Fangfei. E-confidence : offer and acceptance in online contracting // International Review of Law, Computers and Technology (2008/Nov) nr. 3, lk. 271-278. Lepingute elektroonilisest sõlmimisest Suurbritannia näitel.

Perekonnaõigus

Baraldi, Matteo Bonini. EU family policies between domestic 'good old values' and fundamental rights : the case of same-sex families // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2008) nr. 4, lk. 517-551. Samasooliste paaride kooselust, abielust, lapsendamisest, lahutamisest, ülalpidamiskohustusest, isikute vabast liikumisest, kodakondsusest ja võrdses kohtlemisest.

Beresford, Sarah. Get over your (legal) 'self' : a brief history of lesbians, motherhood and the law // The Journal of Social Welfare & Family Law (2008) nr. 2, lk. 95-106. Lesbidest, emadusest ja õigusest.

Clarkson, C. M. V. Matrimonial property on divorce : all change in Europe // Journal of Private International Law (2008/Dec) nr. 3, lk. 421-442. Abieluvara jagamisest abielulahutuse korral Suurbritannias ja teistes Euroopa Liidu riikides.

Genenger, Angie. Erleichterte Abstammungsklärung ohne Berücksichtigung der biologischen Väter // Juristenzeitung (2008) nr. 21, lk. 1031-1038. Põlvnemise tuvastamisest Saksamaal.

ÄRIÕIGUS

Act on the Development of Competition Law at the Service of Consumers 2008 // Commercial Laws of Europe (2008/Dec) nr. 6, lk. 509-533. Prantsusmaal 3. jaan. 2008 vastu võetud õigusaktist (2008-3), mis reguleerib tarbijate teenindamisega seotud konkurentsioigust ärisuhetes, elektroonilises kommunikatsioonis, kindlustuses ja pangandussektoris.

Altmeppen, Holger. Das neue Recht der Gesellschafterdarlehen in der Praxis // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 50, lk. 3601-3607. Osanikele laenude andmisest ja muudatustest osühinguid puudutavates regulatsioonides Saksamaal.

Arhold, Christoph. Globale Finanzkrise und europäisches Beihilfenrecht – die (neuen) Spielregeln für Beihilfen an Finanzinstitute und ihre praktische Anwendung // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2008) nr. 23, lk. 713-718. Majanduskriisist ja riigiabist krediitiasutustele.

Bayer, Walter. Transparenz und Begrenzung der Managervergütung // Zeitschrift für Gesetzgebung (2008) nr. 4, lk. 313-334. Juhtide (männedžeride) hüvitiste piiramisest majanduskriisi tingimustes – kümme õiguspoliitilist ettepanekut.

- Cremer, Wolfram.** Umsetzung der Dienstleistungsrichtlinie in Deutschland – verfassungsrechtliche Grenzen für die Installierung der Kammern als einheitliche Ansprechpartner // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2008) nr. 21, lk. 655-658. ELi teenuste vaba liikumise direktiivi rakendamise Saksamaal.
- Fejös, Andrea.** Consumer protection in sales transactions in Hungary // Acta Juridica Hungarica (2008) nr. 4, lk. 441-468. Tarbijakaitsest Ungaris.
- Goll, Ulrich ; Schwörer, Frank.** Beschlussmängelrecht : Reförmchen oder Reform? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 8, lk. 245-248. Aktsionäri õigusest üldkoosoleku otsuseid vaidlustada.
- Haar, Brigitte.** Law and finance – Kapitalmarktentwicklung in interdisziplinärer Perspektive // Juristenzeitung (2008) nr. 20, lk. 964-974. Kapitalituru arengust.
- Hamilton, Marina ; Rogers, Kevin M.** Internet gambling : community flop or the Texas Hold`em poker rules // International Review of Law, Computers and Technology (2008/Nov) nr. 3, lk. 223-230. Hasartmängudest internetis ning vastavast seadusandlustest Suurbritannias.
- Hohenstatt, Klaus-Stefan ; Willemsen, Heinz Josef.** Abfindungsobergrenzen in Vorstandsverträgen // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 48, lk. 3462-3467. Hüvitiste ülempiirist juhatuse liikme lepingus.
- Kim, Kathrin.** Die europäische Dienstleistungsrichtlinie : Turbo für die Wirtschaft oder Sturm im Wasserglas? // Die Öffentliche Verwaltung (2009) nr. 2, lk. 69-72. Ülevaade 2. juulil 2008 Hamburgis toimunud 11. majandusõiguskonverentsist, mille peateemaks oli ELi teenuste vaba liikumise direktiivi rakendamine siseriiklikus õiguses.
- Kovtun, E. V.** Sistema ogranitšeni nesovertšenoletnih ot vovletšeni ja v azartnoje igrõ // Zakon i pravo (2008) nr. 11, lk. 93-95. Ülevaade hasartmänge puudutavatest piirangutest alaealistele erinevates riikides.
- Körper, Torsten ; Kliebisch, Rene.** Das neue GmbH-Recht // Juristische Schulung (2008) nr. 12, lk. 1041-1049. Saksamaal 1. nov. 2008 jõustunud uuest äriühinguseadusest.
- Leistner, Matthias.** Bestand und Entwicklungsperspektiven des Europäischen Lauterkeitsrechts // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2009) nr. 1, lk. 56-90. Kõlvatud konkurentsi ja ebaausat äritegevust puudutavate regulatsioonide kooskõlastamisest ja vastavusse viimisest direktiivi 2005/29/EÜ nõuetega Euroopas.
- Reinelt, Ekkehart.** Haftung aus Prospekt und Anlageberatung bei Kapitalanlagefonds // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 1/2, lk. 1-8. Kapitalipaigutusega seotud nõustamisest ja vastutusest.
- Scherer, Inge.** „Case law“ in Gesetzesform – die „Schwarze Liste“ als neuer UWG-Anhang // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 6, lk. 324-331. Saksa kõlvatud konkurentsi seadusest ja n-õ musta nimekirja koostamisest seaduse lisana.
- Schröder, Christian.** Strafrechtliche Risiken für den investigativen Journalismus? // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 8, lk. 465-469. Meediavabadusest, siseinfost ja uuriva ajakirjandusega seotud karistusõiguslikest riskidest Saksa väärtpaberitega kauplemise seaduses (*WpHG* – *Wertpapierhandelsgesetz*).

Schulz, Sönke E. Kooperationsmodelle zur Umsetzung des Einheitlichen Ansprechpartners als unzulässige Mischverwaltung? // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 24, lk. 1028-1036. Avalikust haldusest ja koostöömudelitest ELi teenuste vaba liikumise direktiivi rakendamisel Saksamaal.

Zimmer, Daniel ; Naendrup, Christoph. Das Cartesio-Urteil des EuGH : Rück- oder Fortschritt für das internationale Gesellschaftsrecht? // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 9, lk. 545-550. Euroopa Kohtu nn Cartesio kohtuasjast, mis puudutab äriühingu filiaali loomist ELi teises liikmesriigis.

Terhechte, Jörg Philipp. Das Internationale Kartell- und Fusionskontrollverfahrensrecht zwischen Kooperation und Konvergenz // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2008) nr. 3, lk. 689-762. Rahvusvahelisest monopolidevastasest ja ühinemiskontrolli seadusest. Kokkuvõte inglise keeles.

Ueda, Junko. Modernizing company law and regulatory competition : some economic implications // Statute Law Review (2008) nr. 3, lk. 154-172. Äriõiguse ja konkurentsiseaduse moderniseerimisest.

Vedder, Karl Christian. Neues zum Missbrauch der Vertretungsmacht – Vorsatzerfordernis, Anfechtbarkeit, negatives Interesse // Juristenzeitung (2008) nr. 22, lk. 1077-1082. Esindusõiguse kuritarvitamisest.

Viktorova, N. N. K voprosu o strahovanii inostrannõhh investitsii // Meždunarodnoje publičnoje i tšastnoje pravo (2009) nr. 1, lk. 5-7. Rahvusvaheliste investeeringute kindlustamisest Venemaal.

Weber, Martin. Die Entwicklung des Kapitalmarktrechts im Jahre 2008 // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 1/2, lk. 33-39. Saksa kapitaliturude arengust, muudatustest õigusaktides ja kohtupraktikast.

INTELLEKTUAALNE OMAND

Blakeney, Michael. International proposals for the criminal enforcement of intellectual property rights : international concern with counterfeiting and piracy // Intellectual Property Quarterly (2009) nr. 1, lk. 1-26. Võltsingutest ja piraatlusest rahvusvahelises kaubanduses, intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingust (TRIPS, 1994) ja võltsingutevastasest kaubanduskokkulepest (*Anti-Counterfeiting Trade Agreement, ACTA*).

Bracha, Oren. The ideology of authorship revisited : authors, markets and liberal values in early American copyright // The Yale Law Journal (2008) nr. 2, lk. 186-271. Autorlusest ja USA autoriõigusest.

Geiger, Christophe. Rethinking copyright limitations in the information society – the Swiss Supreme Court leads the way // International Review of Intellectual Property and Competition Law (2008) nr. 8, lk. 943-950. Autoriõiguse piirangutest infoühiskonnas Šveitsi ülemkohtu lahendi põhjal.

Gervais, Daniel J. A Canadian copyright narrative // The Journal of World Intellectual Property (2008) nr. 5-6, lk. 432-466. Kanada autoriõigusest.

Haque, Hasina. Monopoly defeating mechanisms : will they function in the digital world? // International Review of Law, Computers and Technology (2008/Nov) nr. 3, lk. 247-257. Autoriõigusest internetis Suurbritannia näitel.

Lorenz, Bernd. Braucht das Urheberrecht eine Schranke für die öffentliche Zugänglichmachung für Unterricht und Forschung (§ 52a UrhG) // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 8, lk. 261-264. Autoriõigusest ja elektroonilisest juurdepääsust õppeasutustes koostatud materjalidele.

Peukert, Alexander. Ansprüche bei Markenrechtsverletzung durch eine Internet-Domain // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2009) nr. 1, lk. 172-186. Domeeni kaubamärgikaitsest Austria ülemkohtu 2. oktoobri 2007 lahendi põhjal.

Straus, Joseph. How to break the deadlock preventing a fair and rational use of biodiversity // The Journal of World Intellectual Property (2008) nr. 4, lk. 229-295. Bioloogilise mitmekesisusest ja patentidest.

Šehavtsova, A. F. K voprosu o vznikenii i razvitii avtorskogo prava na audiovizualnoje proizvedenija // Meždunarodnoje publičnoje i tšastnoje pravo (2009), nr. 1, lk. 19-22. Audiovisuaalsete teoste autoriõigusest.

KESKKONNAÕIGUS

Harrison, James. Conflicting interpretations – the slops incident and the application of the international oil pollution liability and compensation regime to offshore storage and transfer operations // Journal of Environmental Law (2008) nr. 3, lk. 455-464. Naftareostusest põhjustatud kahju korral kehtiva tsiviilvastutuse konventsiooni ja naftareostusest põhjustatud kahju hüvitamise fondi asutamise rahvusvahelise konventsiooni tõlgendamise probleemidest.

Hludenjova, N. Kollizii v ekologičeskom zakonodatelstve // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 12, lk. 70-76. Kollisioonidest keskkonnaõiguses.

Ignatjeva, I. Pravovõje problemõ ohranõ ozera Baikal v svete sovremennõhh tendentsii razvitija zakonodatelstva // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 11, lk. 54-60. Baikali järve kaitsest keskkonnakaitse uusimate vahenditega.

Knjazjev, M. Gosudarstvo kak subjekt kompensatsii ekologičeskogo vreda : praktika Jevropeiskogo suda po pravam tšeloveka // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 11, lk. 116-119. Riiklikust keskkonnakahjude hüvitamisest Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika põhjal.

Knopp, Lothar ; Kwasnicka, Kamila. Die Umsetzung der europäischen Umwelthaftungsrichtlinie in Deutschland und Polen // Wirtschaft und Recht in Osteuropa (2008) nr. 12, lk. 353-358. ELi keskkonnavastutuse ja keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise direktiivi (2004/35) rakendamise Poolas ja Saksamaal.

Müggenborg, Hans-Jürgen. Das Verhältnis des Umweltschadengesetzes zum Boden- und Gewässerschutzrecht // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2009) nr. 1, lk. 12-18. 14. novembril 2007 jõustunud Saksa keskkonnakahjude seaduse (*UrschadG – Umweltschadengesetz*) mõjust pinnase- ja veekaitsele.

Oschmann, Volker. Neues Recht für Erneuerbare Energien // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 5, lk. 263-268. Taastuvenergiat puuduvatest seadustest, mis jõustusid Saksamaal 1. jaanuaril 2009 (*EEG – Erneuerbare-Energien-Gesetz ; EEWärmG – Erneuerbare-Energien-Wärmegesetz*).

Rames, Philippe ; Job, Alexandre. Compensation for oil pollution damage at sea : criminal court versus civil court – a French perspective // The Journal of International Maritime Law (2008) nr. 5, lk. 409-415. Naftareostusega seotud kahju hüvitamise probleemidest Prantsusmaal.

Similä, Jukka ; Inkinen, Aino ; Tritter, Jonathan Q. Public participation by appeal – insights from empirical evaluation in Finland // Journal of Environmental Law (2008) nr. 3, lk. 391-416. Avalikkuse osavõttust keskkonnakaitse seadustest kohtuasjadest Soomes.

Valve, Helena ; Kauppila, Jussi. Enacting closure in the environmental control of genetically modified organisms (GMO) // *Journal of Environmental Law* (2008) nr. 3, lk. 339-362. Geneetiliselt muundatud organismide keskkonnaalasest kontrollist.

Volkov, K. Ekologitšeskije informatsionnõje sistemõ FRG. Praktitšeskii opõt megapolisov i printsipõ Orhusskoi konventsii // *Ekologitšeskoje pravo* (2008) nr. 5, lk. 34-36. Saksamaa ökoloogilise informatsiooni süsteemidest, suurlinnade praktilistest kogemustest ja Århusi konventsiooni printsiipidest.

TÖÖÕIGUS

Act on Putting into Operation Community Rules Relating to the Statute for a European Co-operative Society and the Protection of Employees in the Event of the Insolvency of their Employer 2008 // *Commercial Laws of Europe* (2008/Dec) nr. 6, lk. 534-559. 30. jaan. 2008 vastu võetud Prantsusmaa õigusaktist (2008-89), mis jõustab ELi direktiivid 2002/74 ja 2003/72 ning käsitleb töötajate kaitset tööandja maksejõuetuse korral.

Berkowsky, Wilfried. Kündigungsschutz außerhalb des KSchG – eine Herausforderung für die Praxis // *Neue Juristische Wochenschrift* (2009) nr. 3, lk. 113-116. Töötajate kaitsest põhjendamatu vallandamise eest väikeettevõttes.

Deiseroth, Dieter ; Derleder, Peter. *Whistleblower* und Denunziatoren // *Zeitschrift für Rechtspolitik* (2008) nr. 8, lk. 248-251. Töötaja õigusest informeerida avalikkust korruptsioonikahtluse korral, konfidentsiaalsest informatsioonist töösuhetes. Mainitakse ka teiste riikide vastavaid seadusi, nt Suurbritannias *Public Interest Disclosure Act*.

Fischer, Ulrich. Wettbewerbstätigkeit des gekündigten Arbeitnehmers während des Kündigungsschutzprozesses // *Neue Juristische Wochenschrift* (2009) nr. 6, lk. 331-334. Konkurentsist töösuhetes ning vallandatud töötaja õigusest asuda tööandja konkurendi juures tööle töövaidlusprotsessi ajal.

Frank, Thomas. Sozialrechtliche Absicherung flexibler Arbeitszeitregelungen // *Zeitschrift für Rechtspolitik* (2008) nr. 8, lk. 255-258. Sotsiaalsetest garantiidest osalise tööajaga töötamise korral.

Grandi, Barbara. Would Europe benefit from the adoption of a comprehensive definition of the term 'employee' applicable in all relevant legislative modes? // *The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations* (2008) nr. 4, lk. 495-510. Töötajate/töövõtjate defineerimisest Euroopa tööõiguses.

Mantouvalou, Virginia. Human rights and unfair dismissal : private acts in public spaces // *The Modern Law Review* (2008/Nov) nr. 6, lk. 912-939. Töötaja ebaõiglasest vallandamisest ja õigusest privaatsusele väljaspool tööaega Suurbritannia näitel.

Park, Tido ; Riederer Freifrau v. Paar, Britta ; Schüren, Peter. Arbeits-, sozial- und strafrechtliche Risiken bei der Verwendung von Scheintarifverträgen // *Neue Juristische Wochenschrift* (2008) nr. 51, lk. 3670-3677. Tööandja töö-, sotsiaal- ja karistusõiguslikest riskidest nn varilepingute sõlmimise korral.

Purchasing Power Act 2008 // *Commercial Laws of Europe* (2008/Dec) nr. 6, lk. 560-569. 8. veebr. 2008 Prantsusmaal vastu võetud õigusaktist (2008-111), mis reguleerib tööõigust töötajate ostujõu suurendamise eesmärgil.

Reuter, Wolf J. Wettbewerbliche Ansprüche bei Konflikten zwischen Arbeitgebern und Arbeitnehmern – *Terra Incognita?* // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 49, lk. 3538-3544. Konkurentsist ja konfidentsiaalsest informatsioonist töövaidluste lahendamisel.

Rönholm, Antto. Lakinaiselle lakimiehen palkka? // Lakimiesuutiset (2009) nr. 1, lk. 53-55. Meeste ja naiste palgaerinevustest Soomes.

Savina, J. Osobennosti pravovogo regulirovaniya atipitsnõhh trudovõhh otnošenii v provintsii Kvebek (Quebec/Kanada) // Pravovedeniye (2008) nr. 5, lk. 227-236. Ebatüüpiliste töösuhete reguleerimisest Kanadas Quebeci provintsis.

Waas, Bernd. A restatement of the law with respect to labour law // The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2008) nr. 4, lk. 451-467. Tööle ennistamisest Euroopa tööõiguses.

SOTSIAALHOOLDUSÕIGUS

Fletcher, Agnes ; O'Brien, Nick. Disability rights commission : from civil rights to social rights // Journal of Law and Society (2008/Dec) nr. 4, lk. 520-550. Puuetega inimeste õiguste kaitses Suurbritannias.

Jermakov, D. Pravovoje obespetšeniye dejatelnosti negosudarstvennõhh pensionnõhh fondov v realizatsii regionalnõhh sotsialnõhh projektov // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 11, lk. 104-108. Mitteriiklike pensionifondide tegevuse õiguslikest alustest ja regionaalsetest sotsiaalprojektidest Venemaal.

Nieminen, Liisa. Laitoshoidossa oleviin vanhuksiin kohdistuvat perusoikeuksien rajoitukset // Lakimies (2008) nr. 6, lk. 871-893. Hooldusasutustes viibivate vanurite ja vaimupuuetega inimeste põhiõiguste tagamisest Soomes.

Winkler, Daniela. Die Umsetzung von „Hartz IV“ als Herausforderung an das Organisationsrecht // Verwaltungsarchiv (2008) nr. 4, lk. 509-537. Teenused tööturul – põhiseadus- ja sotsiaalõigusliku diskussiooni analüüs.

FINANTSÕIGUS

Berger, Christian. Das Lastschriftverfahren im Spannungsverhältnis zwischen Bank- und Insolvenzrecht // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 8, lk. 473-476. Kohtupraktikast pangandus- ja pankrotiõiguslike probleemide lahendamiseks Saksamaa näitel.

Demidova, Elena. Reasons for the adaption of the EU legislation as opposed to the US regulation in the Russian takeover law // Jahrbuch für Ostrecht (2008) nr. 2, lk. 223-230. ELi ülevõtmispakkumiste direktiivi kohaldamisest Venemaal.

Ewer, Wolfgang ; Behnsen, Alexander. Der Finanzmarktstabilisierungsfond – Herzschriftmacher bei drohendem Kollaps der Finanzmärkte // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 48, lk. 3457-3462. Finantsturgude stabiliseerimise riiklikest abinõudest ja regulatsioonist Saksamaal.

Görmer, Gerald. Der Befreiungsanspruch // Juristische Schulung (2009) nr. 1, lk. 7-12. Maksuvabastusest.

Jaeger, Thomas. Neue Parameter für Privatisierungen? – Die Entscheidung Bank Burgenland der Kommission // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2008) nr. 22, lk. 686-691. Euroopa Komisjoni otsusest riigiabi kohta, mida Austria rakendas Bank Burgenlandi erastamiseks.

Kemmler, Iris. Finanzbeziehungen zwischen Ländern und Kommunen // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 23, lk. 983-991. Finantssuhetest liidumaade ja kohalike omavalitsuste vahel Saksamaal.

Komjagin, D. ; Jalbulganov, A. Vojennõje rashodõ : evoljutsija ponjatija i pravovogo regulirovanija // Pravovedenije (2008) nr. 5, lk. 159-173. Sõjaliste kulutuste mõiste ja õigusregulatsiooni arengust Venemaal.

Niederste Frielingshaus, Stefan. Das Tabu der kommunalen Insolvenz // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 23, lk. 991-997. Kohalike omavalitsuste rahastamisest, kulude hindamisest ja pankrotist.

Oto, Mark-Oliver. Änderung des insolvenzrechtlichen Überschuldungsbegriffs durch das Finanzmarktstabilisierungsgesetz // Monatsschrift für Deutsches Recht (2008) nr. 24, lk. 1369-1372. Pankrotiõigust puudutavatest muudatustest Saksa finantsturgude stabiliseerimise seaduses (*FMSiG - Finanzmarktstabilisierungsgesetz*), mis võeti vastu 17. oktoobril 2008.

Pelz, Christian. Neuregelung der Verfolgungsverjährung für Steuerhinterziehung // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 8, lk. 470-473. Maksusüsteemi muudatustest, mis puudutavad aegumist maksudest kõrvalehoidmise tuvastamise uurimises.

Plewka, Harald ; Klümpen-Neusel, Claudia. Die Entwicklung des Steuerrechts // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 51, lk. 3688-3692. Maksuõiguse arengust ja muudatustest maksuseadustes Saksamaal.

Sanchirico, William. Progressivity and potential income : measuring the effect of changing work patterns on income tax progressivity // Columbia Law Review (2008) nr. 7, lk. 1551-1609. Progressiivsest tulumaksust.

Sangmeister, Bernd. Wird ein Traum des Finanzministers Wirklichkeit? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 8, lk. 252-254. Maksuõigust puudutavatest kohtulahenditest.

KARISTUSÕIGUS

Alldrige, Peter. Money laundering and globalization // Journal of Law and Society (2008/Dec) nr. 4, lk. 437-463. 1990ndate lõpus aset leidnud nn rahapesupaanikast ja õiguslikust regulatsioonist rahapesu ohjeldamiseks Suurbritannia näitel.

Ambroz, Matjaz ; Koroshec, Damjan. Der allgemeine Teil des neuen slowenischen Strafgesetzbuchs // Jahrbuch für Ostrecht (2008) nr. 2, lk. 351-362. Sloveenia uue karistusseadustiku üldosast, mis hakkas kehtima 1. nov. 2008.

Blattmann, Rene ; Bowman, Kirsten. Achievements and problems of the International Criminal Court // Journal of International Criminal Justice (2008/Sep) nr. 4, lk. 711-730. Rahvusvahelise Kriminaalkohtu tegevusest ja probleemidest.

Blondel, Erin C. Victims' rights in an adversary system // Duke Law Journal (2008) nr. 2, lk. 237-274. Kuriteoohvrite õigustest Ameerika Ühendriikides.

- Brennan, Geoffrey ; Eusepi, Giuseppe.** Special issue on "Corralling the economy of crime and money laundering : a challenge for banks and international institutions into the 21st century" // *European Journal of Law and Economics* (2008) nr. 3, lk. 233-417. Ajakirjanumber teemal majanduse kaitsmine kuritegevuse ja rahapesu eest.
- Buravlev, J.** Korruptsija v gosapparate. Pravovõje i organizatsionnõje problemõ sistemnogo protivodeistvija etomu zlu // *Gosudarstvo i pravo* (2008) nr. 11, lk. 98-103. Korruptsioonist riigiaparaadis, õiguslikest ja organisatsioonilistest abinõudest selle tõkestamiseks Venemaal.
- Clapham, Andrew.** Extending international criminal law beyond the individual to corporations and armed opposition groups // *Journal of International Criminal Justice* (2008/Nov) nr. 5, lk. 899-979. Kolm artiklit rahvusvahelisest kriminaalõigusest ning korporatsioonide kriminaalvastutusest.
- Francis, Andrew M. ; Mialon, Hugo M.** The optimal penalty for sexually transmitting HIV // *American Law and Economics Review* (2008) nr. 2, lk. 388-423. Seksuaalsel teel HIV-viiruse edasiandmise karistatavusest USA osariikides koos võrdlustabelitega.
- Hörnle, Tatjana.** Die Umsetzung des Rahmenbeschlusses zur Bekämpfung der sexuellen Ausbeutung von Kindern und der Kinderpornographie // *Neue Juristische Wochenschrift* (2008) nr. 49, lk. 3521-3525. Laste ja noorte seksuaalse väärkohtlemise vastase võitluse raamotsuste rakendamisest Saksamaal.
- Hytönen, Anne.** Maasta karkottaminen rikosten seuraamuksena // *Haaste* (2008) nr. 4, lk. 28-29. Kurjategijate maalt väljasaatmisest Soomes.
- Koistinen, Jarmo.** Onko Suomen ja Venäjän rikosoikeuden vertailu mahdollista? // *Lakimies* (2008) nr. 6, lk. 936-962. Soome ja Venemaa karistusõiguse võrdlemisest.
- Konrad, Helga.** Trafficking in human rights – the ugly face of Europe // *East European Human Rights Review* (2008) nr. 1, lk. 75-97. Inimkaubandusest.
- Kostiainen, Riikka.** Rikosoikeusjärjestelmän tietopohjaa parannettava // *Haaste* (2008) nr. 4, lk. 4-6. Ennetustöö vajalikkusest karistuste suurendamise asemel.
- Kotelnikova, J. ; Šumihhin, V.** Razgranitsenije nasilstvennõhh i nenasilstvennõhh prestuplenii protiv polovoi svobodõ i polovoi neprikosnovennosti // *Pravovedenije* (2008) nr. 5, lk. 188-195. Seksuaalkuritegude klassifitseerimisest Venemaal.
- Kreuzer, Arthur ; Bartsch, Tillmann.** Zu einer neuen Strukturierung des Sicherungsverwahrungsrechts // *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* (2008) nr. 11, lk. 655-668. Julgestusvangistusest ja selle rakendamisest Saksamaal.
- Kääriäinen, Juha ; Ellonen, Noora ; Salmi, Venla.** Väkivalt on läsnä lasten arkipäivässä // *Haaste* (2008) nr. 4, lk. 7-10. Küsitlusest, mis käsitles laste suhtes kasutatud vägivalda Soomes.
- Laine, Matti.** Murha ja elinkautinen // *Haaste* (2008) nr. 4, lk. 32-33. Eluaegsete vangide arvu kasvust Soomes (1993 - 26, 2008 - 148).
- Liebling, Alison.** Incentives and earned privileges revisited : fairness, discretion, and the quality of prison life // *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* (2008) Supplement 1, lk. 25-41. Lisatasudest ja väljateenitud privileegidest vangide mõjutamiseks Inglismaa ja Walesi vanglates.

Nigmatullin, R. B. Sotrudnitšestvo gosudarstv v borbe s nezakonnõm oborotom narkotikov : istorija i sovremennost // Istorija gosudarstva i prava (2008) nr. 22, lk. 19-22. Koostööst narkootikumidevastases võitluses ja selle tähtsusest.

Piispa, Minna ; Järvinen, Saija ; Korhonen, Konsta. Vägivallan keskittymät kartalle // Haaste (2008) nr. 4, lk. 14-17. Kuritegevusevastases võitlusest Soomes ja kuritegevuse kaardistamisest Oulu maakonnas.

Rahhimov, M. Razgraničeniye torgovli ljudmi so smežnõmi sostavami prestuplenii // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 10, lk. 97-100. Inimkaubanduse mõistest Vene kriminaalkoodeksis.

Roggan, Fredrik. Das neue BKA-Gesetz – zur weiteren Zentralisierung der deutschen Sicherheitsarchitektur // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 5, lk. 257-262. Saksa uuest kriminaalpolitiseadusest, mis jõustus 25. detsembril 2008 ning reguleerib sidevahendite kasutuse ja suhtluse jälgimist terrorismivastases võitluses.

Roivainen, Outi ; Ruuskanen, Elina. Järjestyslaki ja julkinen paikka // Haaste (2008) nr. 4, lk. 21-23. Korrakaitsest ja avaliku korra seadusest Soomes.

Ryder, Nicholas. The financial services authority and money laundering : a game of cat and mouse // The Cambridge Law Journal (2008) nr. 3, lk. 635-653. Rahapesust Suurbritannias.

Salmi, Venla. Nuorten rikoskäyttäytyminen vakaalla tasolla 2000-luvulla // Haaste (2008) nr. 4, lk. 12-13. Noorte kuritegevusest Soomes 2000-ndate aastate alguses.

Shannon, David. Online sexual grooming in Sweden – online and offline sex offences against children as described in Swedish police data // Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention (2008) nr. 2, lk. 160-180. Interneti, telefoni jt vahenditega seotud lastevastastest seksuaalsüütegudest Rootsi politsei andmete põhjal.

Sommerfeld, Michael. Die Adhäsionsentscheidung im Strafbefehl bald doch möglich!(?) // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 8, lk. 258-261. Ohvriabi seaduse muudatustega kaasnevatest muudatustest Saksa kriminaalmenetluse seadustikus.

Stoat, Taija. Persoonallisuuspierreet ennustavat väkivaltarikollisten uusimista // Haaste (2008) nr. 4, lk. 24-25. Uuringust korduvaid kuritegusid sooritanute kohta Soomes.

Zdun, Steffen. 'Russian' communities in German prison // Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention (2008) Supplement 1, lk. 42-58. Probleemidest vene kogukondadega Saksamaa vanglates.

Trubin, E. M. Umõsel ili grubaja neostorožnost // Zakon i pravo (2008) nr. 12, lk. 11-18. Kindlustusega seotud süütegudest Venemaa kriminaalkoodeksis.

Valerius, Brian. Der sogenannte Ehrenmord : abweichende kulturelle Wertvorstellungen als niedrige Beweggründe? // Juristenzeitung (2008) nr. 19, lk. 912-919. Aumõrvast ja kultuuride erinevustest.

Wilke, Marie. Emerging informal network structures in global governance : inside the anti-money laundering regime // Nordic Journal of International Law (2008) nr. 4, lk. 509-531. Rahapesuvastases võitlusest globaalsel tasandil.

MENETLUSÕIGUS

- Argunov, A. V.** O ponjatii jurisdiktsionnogo akta v graždanskom protsessualnom prave Frantsii // Rossiiskaja Justitsija (2008) nr. 11, lk. 32-37. Prantsusmaa tsiviilkohtumenetlusest.
- Bogoljubova, V. V.** Pravovoje položenije advokatskogo kabineta v graždanskom oborote Rossii // Rossiiskaja Justitsija (2008) nr. 12, lk. 9-10. Advokaatidest ja õigusabist tsiviilasjades Venemaal.
- Böckenförde, Thomas.** Auf dem Weg zur elektronischen Privatsphäre // Juristenzeitung (2008) nr. 19, lk. 925-939. Privaatsuse kaitsest internetis ja nn *online*-läbiotsimisest.
- Carnwath, Robert.** Tribunal justice – a new start // Public Law (2009/Jan), lk. 48-69. Vahekohtute süsteemist Suurbritannias.
- Davidson, Fraser.** Some thoughts on the Draft Arbitration (Scotland) Bill // The Journal of Business Law (2009) nr. 1, lk. 44-67. Šotimaa vahekohtumenetluse seadusest.
- Deubner, Karl G.** Aktuelles Zivilprozessrecht // Juristische Schulung (2008) nr. 12, lk. 1076-1080. Muudatustest Saksa tsiviilkohtumenetluses.
- Easton, Susan.** Constructing citizenship : making room for prisoners' rights // The Journal of Social Welfare & Family Law (2008) nr. 2, lk. 127-146. Vangide õigustest Suurbritannias.
- Fastenrath, Ulrich.** BVerfG verweigert willkürlich die Kooperation mit dem EuGH // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 5, lk. 272-276. Saksamaa konstitutsioonikohtu ja Euroopa Kohtu koostööst.
- Feenan, Dermot.** Women judges : gendering judging, justifying diversity // Journal of Law and Society (2008/Dec) nr. 4, lk. 490-519. Naiskohtunike osast Suurbritannia kohtusüsteemis, soolistest erinevustest ja diskrimineerimisest Põhja-Iirimaa uuringu põhjal.
- Grunewald, Barbara.** Die Entwicklung der Rechtsprechung zum anwaltlichen Berufsrecht in den Jahren 2006-2008 // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 50, lk. 3621-3625. Advokaatide kutseõigust puudutavatest kohtulahenditest.
- Gusy, Martin F. ; Illmer, Martin H.** The ICDR guidelines for arbitrators concerning exchanges of information – a German/American introduction in light of international practice // International Arbitration Law Review (2008) nr. 6, lk. 195-204. Informatsioonivahetusest vahekohtumenetluses Saksamaa ja Ameerika Ühendriikide koostöö põhjal.
- Hartmann, Peter.** Neues Familienverfahren und ZPO // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 6, lk. 321-324. Muudatustest Saksa tsiviilkohtumenetluse seadustiku tõlgendamisel perekonnaasjades.
- Hoffmann-Riem, Wolfgang.** Die Caroline II-Entscheidung des BVerfG // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 1/2, lk. 20-26. Eraelu kaitsest ja ajakirjandusvabadusest kohtuasjas Caroline von Hannover vs. Saksamaa ning kohtutevahelisest koostööst.
- Hoffmann-Riem, Wolfgang.** Der grundrechtliche Schutz der Vertraulichkeit und Integrität eigengenutzter informationstechnischer Systeme // Juristenzeitung (2008) nr. 21, lk. 1009-1022. Kohtulahendist, mis puudutab nn *online*-läbiotsimist.
- Jolowicz, J. A.** Civil litigation: what's it for? // The Cambridge Law Journal (2008) nr. 3, lk. 508-520. Tsiviilkohtumenetlusest Suurbritannias ja Prantsusmaal.

Judgement of 7th March 2007 File Reference No. K 28/05 // East European Case Reporter of Constitutional Law. Vol. 15 (2008), nr. 1, lk. 95-128. Poola Konstitutsioonikohtu lahendist (24/3/A/2007), mis käsitleb Poola tsiviilkohtumenetluse seadustikku ja selle vastavust põhiseadusega.

Klamaris, Nikolaus K. Zum Stand des griechischen Zwangsvollstreckungsrechts – eine zusammenfassende Skizze // Zeitschrift für Zivilprozess (2008) nr. 4, lk. 475-502. Täitemenetlusest ja sundtäitmisest Kreeka õiguses.

Lappe, Friedrich. Die Entwicklung des Gerichts- und Notarkostenrechts im Jahr 2008 // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 8, lk. 478-483. Kohtukulused ja notaritasused puudutavatest seadusemuudatustest Saksamaal 2008. aastal.

Orlov, A. V. Pravovoje regulirovaniye otnošenii po okazaniyu juriditšeskikh uslug // Zakon i pravo (2008) nr. 12, lk. 48-52. Õigusteenuste osutamise reguleerimisest Venemaal.

Pilz, Stefan. Verfassungsrechtliche Grenzen der Privatisierung des Gerichtsvollzieherwesens // Die Öffentliche Verwaltung (2009) nr. 3, lk. 102-109. Kohtutäiturite tegevuse muutmise kavast Saksamaal ja hinnangust vastavale seaduseelnõule.

Risse, Jörg ; Reichert, Maximilian. Offenlegung eines vertraulichen Vergleichsangebots – Kavaliersdelikt oder strafbarer Geheimnisverrat? // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 51, lk. 3680-3684. Advokaadile usaldatud konfidentsiaalse informatsiooni kohtumenetluses avalikustamise õigusest.

Schmidt, Eike Ingwer. Politische Betätigung von Richtern // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 8, lk. 242-245. Kohtuniku sõltumatusest ja osalemisest poliitikas.

Shannon, David ; Törnqvist, Nina. Lost in translation. Discrimination in the Swedish criminal justice process exemplified using the court-room experiences of justice system professionals // Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention (2008) Supplement 1, lk. 59-79. Väheusrahvuste diskrimineerimisest kriminaalkohtusüsteemis Rootsi näitel.

Siwik, Robert. Das Schiedsgericht – die effektive Lösung von Streitigkeiten in Polen // Osteuropa Recht (2008) nr. 6, lk. 377-384. Muudatustest Poola vahekohtumenetluses.

Sollund, Ragnhild. Tested neutrality : emotional challenges in qualitative interviews on homicide and rape // Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention (2008) nr. 2, lk. 181-201. Intervjuerija emotsionaalsest suhtumisest vägistajasse või mõrvarisse ning selle mõjust intervjuu kvaliteedile Norras tehtud uuringute põhjal.

Stepanova, O. Administrativnõi arest v svete rešenii Konstitutsionnogo Suda RF // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 12, lk. 116-120. Haldusaresti käsitlemisest Venemaa konstitutsioonikohtu otsuste põhjal.

Švets, S. V. Jazōk sudoproizvodstva // Zakon i pravo (2008) nr. 11, lk. 22-24. Kohtumenetluse keelest ja Vene keelseadusest.

RIIGIOIGUS

Bobek, Michal. Quantity or quality? Reassessing the role of supreme jurisdictions in Central Europe // The American Journal of Comparative Law (2009) nr. 1, lk. 33-65. Ülemkohtu ja konstitutsioonikohtu tegevusest Tšehhi näitel.

- Brüning, Christoph.** „Nichts geht mehr?“ – zum grundrechtlichen Schutz der Berufsfreiheit vor staatlicher Wirtschaftstätigkeit // Juristenzeitung (2009) nr. 1, lk. 29-35. Elukutse valimise vabaduse põhiseaduslikust kaitsest.
- Dau, Klaus.** Die Neuregelungen der Wehrbeschwerdeordnung durch das Wehrrechtsänderungsgesetz 2008 // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2009) nr. 1, lk. 22-26. Muudatustest Saksa sõjaväeteenistust puudutavates regulatsioonides ja kaebuste esitamise korras (*WBO-Wehrbeschwerdeordnung*).
- Dmitrijev, J.** O juriditšeskom znatšeni preambulõ konstitutsii Rossii // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 12, lk. 35-38. Venemaa põhiseaduse preambula analüüs.
- Dorovskihh, J.** Pravovõje aspektõ natsionalno-jazõkovoii politiki v Rossiiskoi Federatsii // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 11, lk. 53-69. Keelepoliitikast Venemaal.
- Eyink, Brian D.** Constitutional secrecy : aligning national security letter nondisclosure provisions with first amendment rights // Duke Law Journal (2008) nr. 3, lk. 473-505. Julgeolekust, riigisaladustest ja riigikaitsest.
- Franz, Thomas.** Der Bundesbeauftragte für Wirtschaftlichkeit in der Verwaltung // Die Öffentliche Verwaltung (2008) nr. 24, lk. 1042-1048. Riigikontrolli institutsioonist, õiguslikust seisundist, ülesannetest ja tegevusvaldkondadest Saksamaa näitel.
- Giemulla, Elmar M. ; Hoppe, Tilman.** Der Spion, der aus der Luft kam : Flüge ausländischer Geheimdienste // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 8, lk. 240-242. Luureteenistuste (CIA) tegevusest ja välismaiste luurelendude lubatavusest teise riigi territooriumi kohal.
- Goltsov, V. B.** Juriditšeskije problemõ strukturõ zakonodatelstva jedinoi gosudarstvennoi sistemõ predupreždenija i likvidatsii tšezvõtšainõhh situatsii Rossiiskoi Federatsii // Istorija gosudarstva i prava (2009) nr. 2, lk. 2-5. Erakorraliste olukordade lahendamisest Venemaal.
- Gontšarov, V. V.** Pol i mesto polititšeskikh partii v formirovanii, funktsionirovanii i razvitii sistemõ ispolnitelnoi vlasti v Rossiiskoi Federatsii // Istorija gosudarstva i prava (2008) nr. 24, lk. 7-9. Poliitiliste parteide osast täitevviimu arengus Venemaal.
- Gusy, Christoph.** Grundrechtsmonitoring // Der Staat (2008) nr. 4, lk. 511-549. Põhiõiguste monitooringust kui omaette vahendist põhiseaduslikkuse tagamise kontrollimiseks.
- Harjutši, S. N.** O konstitutsionnom regulirovanii položenija natsionalnõhh menšinstv i korenõhh narodov v zarubežnõhh stranahh // Zakon i pravo (2009) nr. 1, lk. 95-100. Vähemusrahvuste ja põlisrahvaste õiguste reguleerimisest erinevate riikide põhiseadustes (Soome, Itaalia, Sloveenia jt).
- Harjutši, S. N.** Problemõ sudebnoi zaštšitõ prav korenõhh malotšislennõhh narodov severa Rossii // Zakon i pravo (2008) nr. 12, lk. 45-47. Venemaa põhjaalade põlisrahvaste kohtuliku kaitse probleemidest.
- Kahl, Wolfgang.** Staatsziel Nachhaltigkeit und Generationengerechtigkeit // Die Öffentliche Verwaltung (2009) nr. 1, lk. 2-13. Põhiseaduse muutmise eelnõust põlvkondade võrdse kohtlemise ja järgnevate põlvkondade kaitse seadustamiseks kui riigi järjepidevuse tagamise vahendist.
- Krasinski, V.** O problemahh potštovogo golosovanija na võborahh v zarubežnõhh stranahh // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 12, lk. 100-107. Posti teel hääletamisest riigiorganite valimistel, välisriikide kogemustest.

Küpper, Herbert. Die kosovarische Verfassungsordnung // Jahrbuch für Ostrecht (2008) nr. 2, lk. 297-350. Kosovo rahvusvahelisest staatusest ja põhiseaduslikust korrast. Lisatud põhiseaduse (15. juuni 2008) täistekst saksa keeles.

Küpper, Herbert. Die neue serbische Verfassung vom 10. November 2006 // Jahrbuch für Ostrecht (2008) nr. 2, lk. 249-296. Serbia uuest põhiseadusest. Lisatud põhiseaduse täistekst saksa keeles.

Laier, René ; Zimmermann, Ralph. Wer bestellt, bezahlt – wer nicht bestellt, bezahlt auch // Zeitschrift für Gesetzgebung (2008) nr. 4, lk. 355-371. Föderalismireformist Saksamaal, põhiseaduse muutmisest ning ühtsusprintsipi rakendamise kohalike omavalitsuste finantsolukorra parandamiseks.

Lakin, Stuart. Debunking the idea of parliamentary sovereignty : the controlling factor of legality in the British Constitution // Oxford Journal of Legal Studies (2008/Winter) nr. 4, lk. 709-734. Parlamentaarsest suveräänsusest Suurbritannia põhiseaduses.

Lazareva, M. Parlamentskije protsedurõ v Tšehhi i Rossii : sravnitelnoi analiz // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 11, lk. 105-111. Tšehhi ja Venemaa parlamendiprotseduuride võrdlev analüüs.

Lazowski, Adam. Adaption of the Polish legal system to European Union law: selected aspects // Polish Legal Journal (2008) nr. 1, lk. 93-132. Poola õigussüsteemi kooskõlastamisest ELi õigusega.

Leisner, Walter. Markt- oder Verteilungsstaat? : Schwächerenschutz und Verfassung in Krisenzeit // Juristenzeitung (2008) nr. 22, lk. 1061-1067. Sotsiaaliigist ja nõrgemate kaitse põhiseaduslikust aspektist majanduskriisi tingimustes.

Lindner, Josef Franz. Verfassungsrechtliche Rahmenbedingungen einer ökonomischen Theorie des öffentlichen Rechts // Juristenzeitung (2008) nr. 20, lk. 957-963. Avaliku õiguse majanduslikust analüüsist ja hindamise põhiseaduslikest raamidest.

McHarg, Aileen. Reforming the United Kingdom Constitution : law, convention, soft law // The Modern Law Review (2008/Nov) nr. 6, lk. 853-877. Põhiseadusreformist Suurbritannias.

Miranda, J. Ob originalnosti i osnovnõh karakteristikahh Portugalskoi konstitutsii // Sotsialnõje i gumanitarnõje nauki : gosudarstvo i pravo (2008) nr. 4, lk. 59-62. Venekeelne kokkuvõte artiklist, mis käsitleb Portugali põhiseaduse eripära.

Montereo Chiner, Maria Jesus ; Casado Gonzalez, Maria. Erfolgreiche Beratung der Gesetzgebung durch die Wissenschaft // Zeitschrift für Gesetzgebung (2008) nr. 4, lk. 372-399. Teaduskomisjonide nõuandvast rollist Hispaania õigusloomes.

Neves, Marcelo. Verfassung und Öffentlichkeit // Der Staat (2008) nr. 4, lk. 477-509. Konstitutsionalismist, ühiskonna arengust, põhiseaduse tähendusest ja õiguslik-poliitilistest süsteemiteooriatest.

Ptšelintsev, S. Realizatsija meždunarodno-pravovogo printsipa ravnogo dostupa graždan k gosudarstvennoi službe v Rossiiskoi Federatsii : novõje podhodõ // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 11, lk. 112-117. Kodanike võimalusest pääseda riigiametisse – võrdsete võimaluste rahvusvahelise printsipi rakendamise Venemaal.

Roth, David. Die Garantieerklärung der Bundesregierung : juristisch unverbindlich – politisch bindend // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 9, lk. 566-568. Valitsusepoolse hoiuste tagamise garantii juriidilisest ja poliitilisest aspektist.

Roßner, Sebastian. Der Parteiausschluß als Entzug verfassungsrechtlich geformter Statusrechte // Zeitschrift für Gesetzgebung (2008) nr. 4, lk. 335-354. Erakonnast väljaheitmise õiguslikest tingimustest.

Schwarz, Kyrill-A. Verfassungsrechtliche Aspekte der religiösen Beschneidung // Juristenzeitung (2008) nr. 23, lk. 1125-1129. Usuliste piirangute põhiseaduslikest aspektidest.

Sirotenko, S. P. Zakonodatelnoje regulirovanije lobbistitšeskoj dejatelnosti v nekotoroõhh innostrannõhh gosudarstvahh // Meždunarodnoje publičsnoje i tšastnoje pravo (2008) nr. 6, lk. 38-42. Lobitöö reguleerimisest erinevates riikides.

Vassin, V. N. ; Tkatsjov, V. N. O meste i poli informatsionnogo segmenta v obespetšenii obštšestvennoi bezopasnosti // Zakonodatelstvo (2008) nr. 12, lk. 42-53. Informatsiooni ja sellega seotud tehnoloogia tähtsusest ning rollist julgeoleku tagamisel Venemaal.

Vollmeyer, Jan. Zweckprüfung und Zwecksetzung // Die Öffentliche Verwaltung (2009) nr. 2, lk. 55-61. Konstitutsioonikohtu pädevusest õigusloomes.

Wiegand, Marc André. Zum Begriff des Staatsoberhauptes // Archiv des öffentlichen Rechts (2008) nr. 4, lk. 475-522. Mõistest "riigipea" riigiõiguse tähenduses ning Saksa liidupresidenti õiguslikust seisundist. Sisaldab ingliskeelset kokkuvõtet.

Williams, Christopher. The end of the "masculine rule"? Gender-neutral legislative drafting in the United Kingdom and Ireland // Statute Law Review (2008) nr. 3, lk. 139-153. Soolisest võrdõiguslikkusest ning vastavast seadusandlusest Suurbritannias ja Iirimaal.

HALDUSÕIGUS

Abramowicz, David. Calculating the public interest in protecting journalists' confidential sources // Columbia Law Review (2008) nr. 8, lk. 1949-1990. Ajakirjaniku infoallika kaitsest Ameerika Ühendriikide näitel.

Albers, Marion. Evaluation sicherheitsbehördlicher Kompetenzen : Schritte von der symbolischen Politik zum lernenden Recht // Verwaltungsarchiv (2008) nr. 4, lk. 481-508. Luureteenistuste pädevuse hindamisest.

Altmann, Susanne. Zum *Habeas Corpus* in der Tschechischen Republik // Osteuropa Recht (2008) nr. 6, lk. 385-396. Tšehhi uuest politseiseadusest ja isiku kinnipidamise õiguspärasuse kontrollimisest.

Betran de Felipe, Miguel ; Rodriguez de Santiago, Jose Maria. Shooting down hijacked aeroplanes? Sorry, we're humanists // European Public Law (2008) nr. 4, lk. 565-584. Saksamaa konstitutsioonikohtu otsusest (15. veebr. 2006), mis puudutab lennuohutuse seadust (*Luftsicherheitsgesetz*).

Bogorad, L. M. ; Bolotina, E. V. Osobennosti pravovogo regulirovanija mestnõhh finansov vo Frantsii // Meždunarodnoje publičsnoje i tšastnoje pravo (2009), nr. 1, lk. 33-35. Kohalike omavalitsuste eelarvest Prantsusmaal.

Brehm, Robert ; Zimmerling, Wolfgang. Die Entwicklung des Hochschulzulassungsrechts seit 1996 // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 12, lk. 1303-1310. Muudatustest ja arengutest kõrgkoole puudutavates õigusregulatsioonides Saksamaal.

Budõlin, S. L. Registratsija vozdušnõhh sudov za rubežom // Zakonodatelstvo (2009) nr. 1, lk. 41-46. Lennuki registreerimisest teises riigis.

Bull, Hans Peter. Neue Bewegung im Datenschutz // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 8, lk. 233-236. Andmekaitsest ja andmete väärkasutamise tõkestamisest Saksamaal.

Frenz, Walter. Europäischer Datenschutz und Terrorabwehr // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2009) nr. 1, lk. 6-8. Andmekaitsest, eraelu puutumastest ja terrorismivastastest võitlustest Austrias.

Gallacher, Ian. Mapping the social life of the law : an alternative approach to legal research // International Journal of Legal Information (2008) nr. 1, lk. 1-50. Õigusinfo kättesaadavusest, juurdepääsust teadustöödele.

Goodarzi, Ramin ; Kapischke, Christoph. Die Ausschreibung von Postdienstleistungen – das erste Jahr der Marktstabilisierung // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2009) nr. 2, lk. 80-84. Postiteenuste turu liberaliseerimisest ja konkurentsist avaliku ning erasektori vahel Saksamaa kogemuse põhjal.

Goold, Benjamin. Liberty v United Kingdom : a new chance for another missed opportunity // Public Law (2009/Jan), lk. 5-14. Andmete kogumisest, töötlemisest ja andmekaitsest Suurbritannias.

Günther, Hellmuth. Die subjektivrechtliche Komponente des Funktionsvorbehalts für das Berufsbeamtentums (Art. 33 Abs. 4, 5 GG) // Verwaltungsarchiv (2008) nr. 4, lk. 538-558. Subjektiivsest õigusest riigiametnike tegevust reguleerivatest õigusaktidest ja Saksa põhiseaduse art. 33 tõlgendamisest.

Hofmann, Hans. Religiöse Symbole in Schule und Öffentlichkeit // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2009) nr. 2, lk. 74-80. Religioossete sümbolite kandmisest riigikoolis ja avalikkuses õigusaktide ning kohtupraktika põhjal Saksamaa näitel.

Hönes, Ernst-Rainer. Denkmalschutz und Raumordnung // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 12, lk. 1299-1303. Kultuuripärandist, muinsuskaitsest ja regionaalplaneerimisest.

Ladeur, Karl-Heinz. Das Recht auf informationelle Selbstbestimmung : eine juristische Fehlkonstruktion? // Die Öffentliche Verwaltung (2009) nr. 2, lk. 45-55. Andmekaitsest ja õigusest informatsioonile.

Land, Molly Beutz. Protecting rights online // The Yale Journal of International Law (2009) nr. 1, lk. 1-46. Õiguste kaitsest internetis.

Ohler, Christoph ; Kruis, Tobias. Die Bekanntgabe inländischer Verwaltungsakte im Ausland // Die Öffentliche Verwaltung (2009) nr. 3, lk. 92-101. Siseriiklike haldusaktide rakendamisest väliskoostöös.

Paulick, Andreas. Ausgewählte Haftungsfragen im Recht des Zweckverbands // Die Öffentliche Verwaltung (2009) nr. 3, lk. 110-116. Sihtotstarbelistest ühendustest kohalike omavalitsuste vahelises koostöös Saksamaa näitel.

Redeker, Helmut. Datenschutz auch bei Anwälten – aber gegenüber Datenschutzkontrollinstanzen gilt das Berufsgeheimnis // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 9, lk. 554-558. Saksa andmekaitseaduse (BDSG) rakendavusest advokaatide töös.

Schröder, Holger. Inhalt, Gestaltung und Praxisfragen des wettbewerblichen Vergabeverfahrens nach der neuen europäischen ÖPNV-Verordnung // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 12, lk. 1288-1295. Probleemidest avaliku reisijateveoteenuse (ÖPNV - *öffentliche Personennahverkehr*) korraldamisel.

Solotych, Stefanie. Wie man in Russland zum „Kulturgutschmuggler“ werden kann // Wirtschaft und Recht in Osteuropa (2008) nr. 11, lk. 325-328. Kultuuriväärtuste salakaubandusest Venemaal.

Staudinger, Ansgar. Zweifelsfragen der Verordnung (EG) Nr. 1371/2007 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 23. 10. 2007 über die Rechte und Pflichten der Fahrgäste im Eisenbahnverkehr // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2008) nr. 24, lk. 751-755. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta.

Širkov, A. V. Administrativnõi dogovor kak forma regulirovanija gosudarstvenno-tšastnõhh partnerstv // Zakonodatelstvo (2008) nr. 10, lk. 71-76. Halduslepingust, mis reguleerib riigi ja eraisiku suhteid Venemaal.

Ustinovitš, J. Gosudarstvennõje informatsionnõje uslugi // Gosudarstvo i pravo (2008) nr. 10, lk. 86-88. Riiklikest infoteenustest Venemaal.

Wagner, Marc. Die Bundespolizeireform 2008 : Aufbauorganisation versus Verfassungsrecht // Die Öffentliche Verwaltung (2009) nr. 2, lk. 66-68. Politseireformist Saksamaal ja 1. märtsil 2008 jõustunud seadusemuudatustest.

Weber, Sebastian. Informationsfreiheitsgesetze und prozessuales Akteneinsichtsrecht // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2008) nr. 12, lk. 1284-1288. Liidumaade infovabaduse seadustest, avalikust huvist ja kolmandate isikute õigusest toimikutega tutvuda.

Weichert, Thilo. Datenschutz auch bei Anwälten? // Neue Juristische Wochenschrift (2009) nr. 9, lk. 550-554. Saksa andmekaitse seadusest (BDSG) ja advokaadi konfidentsiaalsuskohustusest.

MEDITSIINIÕIGUS

Hendriks, Aart. Ethnic and cultural diversity : challenges and opportunities for health law // European Journal of Health Law (2008/Sep) nr. 3, lk. 285-295. Etnilisest ja kultuurilisest mitmekesisusest meditsiiniõiguses, inimõigustest ja tervishoiuteenuse võrdsest tagamisest.

Koltšina, N. Opredelenije momenta smerti v slutšajahh predpolagajemogo izjatija organov i tkanei dlja ih transplantatsii // Žurnal Rossiiskogo prava (2008) nr. 11, lk. 78-83. Surmahetke fikseerimisest olukorras, kus eeldatakse organite või kudede võtmist transplantatsiooniks.

Kübler, Friedrich ; Kübler, Wolfgang. Selbstbestimmung am Lebensende? – Die Patientenverfügung im Gesetzgebungsverfahren // Zeitschrift für Rechtspolitik (2008) nr. 8, lk. 236-240. Patsiendi õigusest raskelt haigena või elu lõpus oma elu üle otsustada ja seaduseelnõust, mis käsitleb patsiendi korralduse arvestamist.

Priaulx, Nicolette. Testing the margin of appreciation : therapeutic abortion, reproductive "rights" and the intriguing case of Tysiac v. Poland // European Journal of Health Law (2008/Dec) nr. 4, lk. 361-379. Abordiõigusest Poolas.

Price, David. What shape to euthanasia after *Bland*? Historical, contemporary and futuristic paradigms // The Law Quarterly Review (2009/Jan), lk. 142-174. Eutanaasia seaduslikkusest; ajaloolisest, kaasaegsest ja tulevikkuvaatavast paradigmast.

Roscam Abbing, Henriette D. C. Genetic testing for health care purposes, a Council of Europe protocol // European Journal of Health Law (2008/Dec) nr. 4, lk. 353-359. Geneetiliste testide tegemisest, geeniuringutest, vastava informatsiooni privaatsusest ning seadusandlusest.

Rynning, Elisabeth. The ageing populations of Europe – implications for health systems and patient's rights // *European Journal of Health Law* (2008/Sep) nr. 3, lk. 297-306. Tervishoiusüsteemi muutmisest vastavalt demograafilistele ja sotsiaalsetele muutustele ning patsiendi õigustest Euroopas.

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

Amerashinghe, C. F. International institutional law – a point of view // *International Organizations Law Review* (2008) nr. 1, lk. 143-150. Kokkuvõtte rahvusvaheliste organisatsioonide õiguse olemusest: ajalugu, organisatsioonide arvu suurenemine ning juriidiline staatus (*sui generis*).

Breen, Claire. The policy of direct provision in Ireland : a violation of asylum seekers' right to an adequate standard of housing // *International Journal of Refugee Law* (2008/Dec) nr. 4, lk. 611-636. Varjupaigaõigusest ning pagulaste kaitsest Iirimaal.

Danilov, S. J. Borba s terrorizmom: pravovoi opõt Kanadõ // *Istorija gosudarstva i prava* (2009) nr. 2, lk. 38-39. Terrorismivastase võitluse kogemusest Kanadas.

Dennis, Michael J. ; Surena, Andre M. Application of the international covenant on civil and political rights in times of armed conflict and military occupation : the gap between legal theory and state practice // *European Human Rights Law Review* (2008) nr. 6, lk. 714-731. Põhiõiguste tagamisest relvastatud konfliktide ajal.

Diggelmann, Olivier ; Altwicker, Tilmann. Is there something like a constitution of international law? – A critical analysis of the debate on world constitutionalism // *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* (2008) nr. 3, lk. 623-650. Ülemaailmsest konstitutsionalismist ja nn rahvusvahelise õiguse põhiseadusest.

Francioni, Francesco. Private military contractors and international law : an introduction // *European Journal of International Law* (2008/Nov) nr. 5, lk. 961-1074. Kuus artiklit sõjatööstusega seotud ettevõtete töötamise teemadel, seostest rahvusvahelise õigusega.

Hachez, Nicolas. The relations between the United Nations and civil society : past, present, and future // *International Organizations Law Review* (2008) nr. 1, lk. 49-84. ÜRO funktsioonidest ja eesmärkidest ning koostööst valitsusväliste organisatsioonidega.

Kachkeev, Maksat. Die Menschenrechtslehre der Russischen Orthodoxen Kirche // *Osteuropa Recht* (2008) nr. 6, lk. 407-416. Inimõigused ja Venemaa õigeuskirik.

Keith, K. J. The International Court of Justice // *International Organizations Law Review* (2008) nr. 1, lk. 7-22. Rahvusvahelistest kohtutest ja nende rollist vaidluste lahendamisel.

Klabbers, Jan. The paradox of international institutional law // *International Organizations Law Review* (2008) nr. 1, lk. 151-173. Rahvusvaheliste organisatsioonide õigusest kui omaette õigusharust.

Lavranos, Nikolaos. Regulating competing jurisdictions among international courts and tribunals // *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* (2008) nr. 3, lk. 575-621. Rahvusvaheliste kohtute ja sõjatribunalide kohtualluvuse reguleerimisest.

Leal-Arcas, Rafael. The European Union and new leading powers : towards partnership in strategic trade policy areas // *Fordham International Law Journal* (2009) nr. 2, lk. 345-416. Euroopa Liidu uus kaubanduspoliitika, rahvusvaheliste lepingute järgimine ja kaubandussuhted Brasiilia, Venemaa, India ja Hiinaga.

- Lebeck, Carl.** Horizontal effect of the European Convention on Human Rights in Swedish law – a quiet constitutional change? // Public Law (2009/Jan), lk. 25-36. Euroopa inimõiguste konventsiooni mõjust Rootsi õigusele.
- Linderfalk, Ulf.** Who are 'the parties'? Article 31, paragraph 3(c) of the 1969 Vienna Convention and the 'principle of systemic integration' revisited // Netherlands International Law Review (2008) nr. 3, lk. 343-364. Rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni (1969) art. 31 paragrahvist 3(c) lepingute tõlgendamise kohta.
- Lindroos, Anja.** From autonomy to integration? International law, free trade and the environment // Nordic Journal of International Law (2008) nr. 3, lk. 253-273. WTO seadusandluse ja vabakaubanduse põhimõtetest ning seostest pretsedendiõiguse, äriõiguse ja keskkonnaõigusega.
- Magnusson, Jennie.** A question of definition – the concept of internal armed conflict in Swedish Aliens Act // European Journal of Migration and Law (2008) nr. 4, lk. 381-409. Siseriiklike relvastatud konfliktide regulatsioonist, Rootsi välismaalaste seadusest ja ELi direktiivist 2004/83/EC miinimumnõuete kohta kolmandate riikide kodanikele ja kodakondsuseta isikutele pagulase või rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatuse andmiseks.
- Murray, Rachel.** National preventive mechanisms under the Optional Protocol to the Torture Convention : one size does not fit all // Netherlands Quarterly of Human Rights (2008/Dec) nr. 4, lk. 485-516. ÜRO piinamisvastase konventsiooni rakendusprotokollist ja selle kohaldamisest riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.
- Muth, Iris.** Konflikt im Kaukasus // Osteuropa Recht (2008) nr. 6, lk. 427-433. Venemaa-Gruusia konfliktist.
- Oparina, M. V.** Ženevskije konventsii 1949 g. i dopolnitelnõje protokolõ k nim (teoretiko-pravovoi aspekt) // Istorija gosudarstva i prava (2008) nr. 22, lk. 16-18. Genfi konventsioonidest ja 1977. a. lisaprotokollist, mis käsitleb relvakonfliktide ohvrite kaitset.
- Panizzon, Marion.** Fairness, promptness and effectiveness : how the openness of good faith limits the flexibility of the DSU // Nordic Journal of International Law (2008) nr. 3, lk. 275-299. Protseduurireeglite järgimisest ja usaldusest WTO liikmesriikide vaheliste vaidluste lahendamisel.
- Petrova, Dimitrina.** Informal obstacles to accessing human rights // East European Human Rights Review (2008) nr. 1, lk. 99-130. Takistustest inimõiguste kohta info saamisel.
- Pritzkow, Sebastian.** Kontinuität und Diskontinuität : sowjetisches und modernes russisches Völkerrechtsdenken im Vergleich // Osteuropa Recht (2008) nr. 6, lk. 397-406. Järjepidevusest rahvusvahelise õiguse kontekstis nõukogudeaegsel ja praegusel Venemaal.
- Sloane, Robert D.** The cost of conflation : preserving the dualism of *Jus ad Bellum* and *Jus in Bello* in the contemporary law of war // The Yale Journal of International Law (2009) nr. 1, lk. 47-112. Sõjaliste konfliktide maksumusest.
- Sperotto, Federico.** Beyond Bankovic : extraterritorial application of the European Convention on Human Rights // East European Human Rights Review (2008) nr. 1, lk. 25-44. Inimõiguste kaitsest relvakonfliktide korral.

Summary of the order of the International Court of Justice concerning application of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (Georgia v. Russian Federation) // SEEL : Survey of East European Law (2008/Oct) nr. 8, lk. 1, 5-11. Euroopa Kohtu lahendist Gruusia vs. Venemaa.

Zwanenburg, Marten. UN peace operations between independence and accountability // International Organizations Law Review (2008) nr. 1, lk. 23-47. Üksikisiku võimalustest nõuda ÜRO rahuvalveprotsessi käigus talle rahuvalveüksuse tekitatud kahju hüvitamist.

Talimontšik, V. Rezoljutsii meždunarodnõhh organizatsii v pravovoi sisteme Rossii // Pravovedeniye (2008) nr. 5, lk. 134-141. Rahvusvaheliste organisatsioonide resolutsioonidest Venemaa õigussüsteemis.

Temperman, Jeroen. Blasphemy, defamation of religions and human rights law // Netherlands Quarterly of Human Rights (2008/Dec) nr. 4, lk. 517-545. Inimõigustest ja riikide praktikast jumalateotuse ning usurüvetamise takistamiseks, rahvusvahelistest inimõigustest.

Thallinger, Gerhard. The rule of exhaustion of local remedies in the context of the responsibility of international organisations // Nordic Journal of International Law (2008) nr. 4, lk. 401-428. Rahvusvahelise organisatsiooni vastu nõude/kaebuse esitamise printsiipidest ja organisatsioonide vastutusest.

Thomas, Robert. Consistency in asylum adjudication : country guidance and the asylum process in the United Kingdom // International Journal of Refugee Law (2008/Dec) nr. 4, lk. 489-532. Varjupaigaõigusest, pagulastest, nende kaitsesest ning muutustest Suurbritannia pagulaspoliitikas.

Toivanen, Reetta. Nuorallakävelyä // Haaste (2008) nr. 4, lk. 30-31. Inimõigustega seotud probleemidest terrorismivastases võitluses.

Euroopa Liidu õigus

Arden, Dame Mary. The changing judicial role : human rights, community law and the intention of parliament // The Cambridge Law Journal (2008) nr. 3, lk. 487-507. Kohtute rolli muutumisest.

Borgers, Matthias J. ; Kooijmans, Tijs. The scope of the Community's competence in the field of criminal law // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2008) nr. 4, lk. 379-395. Euroopa Ühenduse õiguse pädevusest kriminaalõiguse kontekstis.

Dietze, Jan ; Schnichels, Dominik. Die aktuelle Rechtsprechung des EuGH zum EuGVÜ und zur EuGVVO - Übersicht über das Jahr 2007 // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2009) nr. 2, lk. 33-37. Kohtupraktikast, mis puudutab kohtualluvust, kohtuotsuste täitmist ning kohtudokumentide kättetoimetamist tsiviil- ja kaubandusajades.

Fifty years of European Community law. III // Fordham International Law Journal (2009) nr. 2, lk. 525-730. Artiklid käsitlevad ELi õigust: siseriiklikud kohtud ja Euroopa Kohus, põhiõigused, õigusriik, noteeritud äriühingute aktsionäride õigused, diskrimineerimine, terrorismivastane võitlus.

Friedery, Réka. The role of the European ombudsman in dispute solving // Acta Juridica Hungarica (2008) nr. 4, lk. 359-376. Euroopa ombudsmani institutsioonist, mis loodi 1992. aastal Maastrichti lepinguga.

Grandi, Barbara. Would Europe benefit from the adoption of a comprehensive definition of the term 'employee' applicable in all relevant legislative modes? // *The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations* (2008) nr. 4, lk. 495-510. Töötajate/töövõtjate defineerimisest Euroopa tööõiguses.

Hilpold, Peter. Unterhaltsstipendien für Unionsbürger – die Rechtssache „Förster“ und die Grenzen mitgliedstaatlicher Solidarität // *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht* (2009) nr. 2, lk. 40-43. Liikmesriigi kodanikust, kes osaleb koolitusel teises liikmesriigis, talle makstavast toetusest ja vastavast kohtupraktikast.

Hirsch, Günter. Das Netzwerk der Präsidenten der obersten Gerichte der Europäischen Union // *Zeitschrift für Europäisches Privatrecht* (2009) nr. 1, lk. 1-5. ELi ülemkohtute presidentide koostööst (ELi ülemkohtute presidentide võrgustik).

Holtzschneider, Rainer. Ist das Ende des Föderalismus im Europäischen Staatenbund erreicht? // *Die Öffentliche Verwaltung* (2008) nr. 24, lk. 1018-1027. Liikmesriikide otsustuspädevusest ja võimupiiridest ELis.

Kapoor, Arun ; Klindt, Thomas. „New Legislative Framework“ im EU-Produktsicherheitsrecht – neue Marktüberwachung in Europa? // *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht* (2008) nr. 21, lk. 649-655. ELi uuest määrusest, milles sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega.

Knauff, Matthias ; Streit, Thomas. Die Reform des EU-Vergaberechtsschutzes – Überblick unter Berücksichtigung des Entwurfs des Vergaberechtsmodernisierungsgesetzes // *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht* (2009) nr. 2, lk. 37-40. Riigihangete uue regulatsiooni eelnõust ELis.

Leistner, Matthias. Bestand und Entwicklungsperspektiven des europäischen Lauterkeitsrechts // *Zeitschrift für Europäisches Privatrecht* (2009) nr. 1, lk. 56-90. Kõlvatut konkurentsi ja ebaausat äritegevust puudutavate regulatsioonide kooskõlastamisest ja vastavusse viimisest direktiivi 2005/29/EÜ nõuetega Euroopas.

Martin, Nutria Ramos ; Visser, Jelle. A more 'autonomous' European social dialogue : the implementation of the framework agreement on telework // *The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations* (2008) nr. 4, lk. 511-548. Kaugtööd puudutavast raamkõkkuleppest ja selle rakendamisest.

Matulionyte, Rita. Cross-border collective management and principle of territoriality : problems and possible solutions in the EU // *The Journal of World Intellectual Property* (2008) nr. 5-6, lk. 467-497. ELi autoriõiguse probleemidest ja lahendustest, sidusmuusikateenuste autoriõigusest ja sellega seotud õiguste piiriülesest haldamisest, autoriõiguste ühtlustamisest.

Niskanen, Maarit. Tasavallan presidentin asema Lissabonin sopimuksen valossa // *Lakimies* (2008) nr. 6, lk. 915-935. Presidendi staatusest Lissaboni lepingust lähtudes.

Nowak, Tobias. The working time directive and European Court of Justice // *Maastricht Journal of European and Comparative Law* (2008) nr. 4, lk. 447-471. ELi tööaja direktiivist 2003/88 ja Euroopa Kohtu lahenditest (SIMAP ja Jaeger).

Papp, Tekla. The timesharing contract in Hungary and in Europe // *Acta Juridica Hungarica* (2008) nr. 4, lk. 483-494. Kinnisvara osajalise kasutamise lepingust Ungaris ja ELi teistes liikmesriikides.

Rosenow, Kerstin. The europeanisation of integration policies // *International Migration* (2009) nr. 1, lk. 133-159. Kolmandate riikide kodanikele suunatud ELi integratsioonipoliitikast.

Ruffert, Matthias. Die Grundfreiheiten im Recht der Europäischen Union // *Juristische Schulung* (2009) nr. 2, lk. 97-103. Põhiõigustest ELi õiguses.

Röthel, Anne. Vorwirkung von Richtlinien : viel Lärm um Selbstverständliches // *Zeitschrift für Europäisches Privatrecht* (2009) nr. 1, lk. 34-55. ELi direktiivide mõjust õigusemõistmisele ja kohtunike tööle.

Ryan, Patrick. A re-energised approach to a competitive European electricity market // *Journal of Energy & Natural Resources Law* (2009) nr. 1, lk. 42-65. Euroopa elektriturgude arengust ja elektrienergiasektori liberaliseerimisest ning ELi direktiividest 96/92, 2003/54, 2007/0195 ja määrustest 2007/0197, 2007/1098.

Schmalenbach, Kirsten. Bedingt kooperationsbereit : der Kontrollanspruch des EuGH bei gezielten Sanktionen der Vereinten Nationen // *Juristenzeitung* (2009) nr. 1, lk. 35-43. Kohtulahenditest, mis puudutavad ELi ühtset välis- ja julgeolekupoliitikat.

Schröder, Meinhard. Neuerungen im Rechtsschutz der Europäischen Union durch den Vertrag von Lissabon // *Die Öffentliche Verwaltung* (2009) nr. 2, lk. 61-66. Lissaboni lepingust tulenevatest muudatustest õiguskaitstes.

Sivak, N. V. Novaja uproššennaja protsedura rassmotrenija melkih iskov v Jevrosojuze – the European Small Claims Procedure (ESCP) // *Zakonodatelstvo* (2009) nr. 2, lk. 72-76. ELi direktiivist, millega loodi Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus.

Staudinger, Ansgar. Zweifelsfragen der Verordnung (EG) Nr. 1371/2007 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 23. 10. 2007 über die Rechte und Pflichten der Fahrgäste im Eisenbahnverkehr // *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht* (2008) nr. 24, lk. 751-755. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta.

Suominen, Annikka. Eurojustia kehitetään edelleen // *Haaste* (2008) nr. 4, lk. 26-27. Eurojustist – justiitskoostöövõrgustikust, mis aitab ELi liikmesriike raskete kuritegude menetlemisel.

Šapiev, K. A. Analiz migratsionnõhh protsessov v Jevropeiskom Sojuze // *Meždunarodnoje publitsnoje i tšastnoje pravo* (2008) nr. 6, lk. 2-4. Migratsiooniprotsessidest ELis.

Zimmermann, Andreas. Die neuen Wirtschaftspartnerschaftsabkommen der EU: WTO-Konformität versus Entwicklungsorientierung? // *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht* (2009) nr. 1, lk. 1-6. ELi uuest majanduspartnerluslepingust.

Tiede, Wolfgang ; Krispenz, Sabina. Die Ukraine auf dem Weg in die Europäische Union? // *Osteuropa Recht* (2008) nr. 6, lk. 417-426. Ukraina teel Euroopa Liitu?

Trauner, Florian ; Kruse, Imke. EC visa facilitation and readmission agreements : a new standard EU foreign policy tool? // *European Journal of Migration and Law* (2008) nr. 4, lk. 411-438. ELi viisarežiimi lihtsustamis- ja tagasivõtulepingust. Lisatud võrdlevad tabelid riikide kohta.

Wendel, Mattias. Renaissance der historischen Auslegungsmethode im europäischen Verfassungsrecht? – Überlegungen zur Tragweite der historischen Auslegungsmethode infolge des jüngsten EU-Reformprozesses // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2008) nr. 3, lk. 803-827. ELi põhiseaduslikust lepingust ELi reformiprotsessis. Kokkuvõte inglise keeles.

Mereõigus

Bang, Ho-Sam. Is port state control an effective means to combat vessel-source pollution? An empirical survey of the practical exercise by port states of their powers of control // The International Journal of Marine and Coastal Law (2008) nr. 4, lk. 715-759. Keskkonnareostusest ja riikide osalusest selle ärahoidmisel vastavalt rahvusvahelistele lepingutele (MARPOL, SOLAS).

Boelaert-Suominen, Sonja. The European Community, the European Court of Justice and the law of the sea // The International Journal of Marine and Coastal Law (2008/Dec) nr. 4, lk. 643-713. Mereõigusest Euroopas ning ÜRO mereõiguse konventsioonist.

Churchill, Robin. Dispute settlement under the UN Convention on the Law of the Sea : survey for 2007 // The International Journal of Marine and Coastal Law (2008/Dec) nr. 4, lk. 601-642. ÜRO mereõiguse konventsioonist.

Elferink, Alex G. Oude. Meeting of states parties to the UN Law of the Sea Convention // The International Journal of Marine and Coastal Law (2008/Dec) nr. 4, lk. 769-778. ÜRO mereõiguse konventsioonist.

Forrest, Craig. At last : a convention on the removal of wrecks // The Journal of International Maritime Law (2008) nr. 5, lk. 394-408. Vrakide eemaldamise 2007. aasta rahvusvahelisest Nairobi konventsioonist, mis tagab tagab laevaliiklust, merekeskkonda või rannikualasid ohustavate vrakkide eemaldamise merest riikide territoriaalvetest väljaspool.

Osante, Jose-Manuel Martin. Competition and the European Union directive on criminal penalties for ship-source pollution // The Journal of International Maritime Law (2008) nr. 5, lk. 416-426. Konkurentsist merenduses ning ELi direktiivist, mis käsitleb karistuste kehtestamist laevade põhjustatud merereostuse eest.

Todd, Paul. Shipping law // The Journal of Business Law (2009) nr. 2, lk. 203-223. Laevandusest, laevavrakidest ja vastavast seadusandlusest Suurbritannias.

Rahvusvaheline eraõigus

Basedow, Jürgen. Freedom of contract in the European Union // European Review of Private Law (2008) nr. 6, lk. 901-923. Lepinguvabadusest Euroopa Liidus.

Harris, Jonathan. Understanding the English response to the europeanisation of private international law // Journal of Private International Law (2008/Dec) nr. 3, lk. 347-395. Inglismaa kohtusüsteemist ja rahvusvahelise eraõiguse „euroopastamisest“.

Hein, Jan von. Europäisches internationales Deliktsrecht nach der Rom II-Verordnung // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2009) nr. 1, lk. 6-33. Lepinguvälistes võlasuhetes kohaldatavat õigust käsitlevast määrusest (Rooma II).

Rauscher, Thomas ; Pabst, Steffen. Die Rechtsprechung zum internationalen Privatrecht 2007-2008 // Neue Juristische Wochenschrift (2008) nr. 48, lk. 3477-3482. Rahvusvahelist eraõigust puudutavast kohtupraktikast aastatel 2007-2008.

Schillig, Michael. The interpretation of European private law in the light of market freedoms and EU fundamental rights // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2008) nr. 3, lk. 285-321. Euroopa eraõiguse tõlgendamisest turgude vabaduse ja ELi põhiõiguste kontekstis.

Torremans, Paul. Licences and assignments of intellectual property rights under the Rome I Regulation // Journal of Private International Law (2008/Dec) nr. 3, lk. 397-420. Intellektuaalse omandi litsentseerimisest ja autorlusest vastavalt lepingulistes võlasuhetes kohaldatavale õigusele (Rooma I).

Verbeke, Alain. Negotiating [in the shadow of a] European private law // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2008) nr. 3, lk. 395-413. Euroopa eraõigusest, lepinguõigusest ja läbirääkimiste teooriast.

Koostanud Tiia Melts

